

İstanbul Millet Kütüphanesi Ali Emiri Koleksiyonu 34 Ae Manzum 234 Numaralı Şiir Mecmuasının MESTAP'a Göre Tasnifi

Classification Of A Poetry Journal In Istanbul Millet Library Ali Emiri Collection 34 Ae Manzum 234 According To The MESTAP

Talip ÇUKURLU ¹

¹ Dr. Öğr. Üyesi; Siirt Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili Ve Edebiyatı Bölümü, Siirt, Türkiye

ÖZET

Şiir mecmuaları, edebiyat tarihi için önemli birer kaynak eser oldukları gün geçtikçe daha da anlaşılan, derleyen kişinin ve yazıldıkları dönemin şiir zevkini yansıtan önemli antolojik eserlerdir. Şiir mecmuaları sayesinde şura tezkireleri gibi temel kaynaklarda bile isimleri bulunmayan şairleri tespit etmek mümkündür. Tarihi kaynaklarda ismi bulunup divanı kaybolmuş şairlerin şiirlerini derleyerek bir divançe oluşturmak da şiir mecmuaları sayesinde yapılabilmektedir. Bir şairin divanında bulunmayan şiirlerine mecmualarda rastlanması, önemli olaylar hakkında kimi zaman derkenarlarda bilgiler verilmesi, bazı şiirlerin yazılma nedenlerinin belirtilmesi vb. nedenlerle şiir mecmualarının önemi gittikçe artmış, bu bilgilerin bir veri tabanında toplanması ihtiyacı doğmuştur. Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP) birçok mecmuanın ortak bir şablona göre tasnif edildiği bir projedir. Bu makalede incelenen şiir mecmuası İstanbul Millet Kütüphanesi Ali Emiri Koleksiyonu 34 Ae Manzum 234 numarada bulunmaktadır. 71 yapraklı, 47 şaire ait 216 manzumenin bulunduğu mecmuanın detaylı içerik dökümü MESTAP kapsamında hazırlanan tabloda yapılmıştır. Mecmuanın çoğunluğunu Diyarbakırlı Lebîb ve Şühî'ye ait şiirler oluşturmaktadır. Mecmuaya sonradan eklendiği anlaşılan Erzurumlu Emrah'a ait iki adet koşmanın haricindeki bütün şiirler aruz ölçüsüyle ve klasik Türk şiiri geleneğinde kaleme alınmıştır. Eser aynı zamanda bir tefe'ülname örneği sergilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Edebiyatı, Şiir Mecmuaları, MESTAP, Millet Kütüphanesi Ali Emiri 34 AE Manzum 234

ABSTRACT

Poetry magazines are important anthological works that are understood more and more as important source works for the history of literature, reflecting the poetic taste of the compiler and the period in which they were written. Thanks to poetry magazines, it is possible to identify poets whose names are not found even in basic sources such as suara tezkires. It is possible to create a "divancha" by compiling the poems of poets whose names were found in historical sources but whose "divans" was lost, thanks to poetry journals. Finding the poems of a poet that are not in his divan in magazines, sometimes giving information about important events in the margins, specifying the reasons for writing some poems, etc. For these reasons, the importance of poetry journals has gradually increased, and the need to collect this information in a database has arisen. The Systematic Classification of Journals Project (MESTAP) is a project in which many journals are classified according to a common template. The poetry magazine analyzed in this article is located in Istanbul Millet Library, Ali Emiri Collection, number 34 Ae Manzum 234. The detailed content of the magazine, which has 71 leaves and 216 poems belonging to 47 poets, is made in the table prepared within the scope of MESTAP. The majority of the journal consists of poems belonging to Lebîb and Şühî from Diyarbakır. All the poems, except for the two poem belonging to Emrah of Erzurum, which seem to have been added to the journal later, were written in prosody and in the tradition of classical Turkish poetry. The work also presents an example of "tefe'ülname".

Keywords: Classical Turkish Literature, Poetry Journals, MESTAP, Millet Library Ali Emiri 34 AE Manzum 234

1. GİRİŞ

Mecmualar, Türk edebiyatının önemli kaynakları arasında yer almaktadır. Önemi son zamanlarda yapılan çalışmalar ile daha da anlaşılan bu eserler, özellikle Klasik Türk şiirine kaynaklık etmesi bakımından dikkate değerdir. Mecmualarda, ilaç tariflerinden yemek tariflerine, şiirden musikiye, dua metinlerinden hadislere, latif hikâyelerden tarihi olaylara kadar birçok konu hakkında bilgiler verilmiştir. Bu eserlerin tarih ve edebiyat için çeşitli yönlerden katkıları bulunmaktadır. Edebiyat tarihlerinde ismi geçmeyen şairlere mecmualarda rastlanabilmekte, divan sahibi olduğu belirtildiği halde divanı bulunamayan şairlerin şiirlerine mecmualar sayesinde ulaşılabilenkte veya şairin divanında bulunmayan şiirler mecmualar sayesinde tespit edilebilmektedir. Bunların yanı sıra toplum hayatında önemli izler bırakmış fakat hakkında pek bilgi olmayan olaylara da mecmua sayfalarında rastlanmaktadır.

Mecmualar, dönemin şiir zevkini yansıtmaları bakımından da önemli eserlerdir. Günümüzde ismi pek duyulmamış şairlerin birçok mecmuada yer alması ya da bugün için meşhur bir divan şairinin şiirlerine, dönemin mecmualarında pek rastlanmaması gibi bulgular, toplumun edebi zevkini yansıtabilmektedir. Bu ve benzeri çıkarımların daha sağlıklı yapılabilmesi için mecmuaların birçoğunun gün yüzüne çıkarılması, günümüz alfabesine aktarılması ve içeriklerine göre tasnif edilmesi gerekmektedir. Mecmuaların önemi ve edebiyat tarihi açısından kaynaklığı üzerine birçok makale kaleme alınmış ve lisansüstü seviyesinde tezler yapılmıştır. Bu eserlerden istifadeyi kolaylaştırmak için bir veri tabanının oluşturulması gündeme gelmiş ve bu yönde birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların öncülerinden biri Nuruosmaniye Kütüphanesinde bulunan şiir mecmualarının tasnifi üzerine Nihat Öztoprak ve Sebahat Deniz yürütücülüğünde yapılan projedir (Ayçiçeği, 2016: 227-367). Benzer bir çalışma Galata Mevlevihanesindeki şiir mecmuaları üzerinde yapılmış, bu çalışmada farklı bir şablon kullanılmış ve proje Bayram Ali Kaya editörlüğünde

kitap halinde yayınlanmıştır.¹ Mecmua tasnifi çalışmalarının en kapsamlısı ise Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesi'dir (MESTAP). Mehmet Fatih Köksal'ın teklifiyle ortaya çıkan projede, önceki projelerde kullanılan şablonların geliştirildiğı yeni bir şablon kullanılmış ve 2012'den günümüze kadar yüzlerce makale ve lisansüstü tez bu şablon çerçevesinde kaleme alınmıştır.²

Bu makalede incelemeye çalıştığımız, İstanbul Millet Kütüphanesi Ali Emiri Koleksiyonu 34 Ae Manzum 234 numarada bulunan mecmua, MESTAP kapsamında oluşturulan şablona uygun şekilde hazırlanmıştır.

2. MECMUANIN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

Mecmuaya ulaştığımız www.yazmalar.gov.tr adresinde bulunan bilgilere göre eserin sırtı bez, yüzü kâğıt kaplıdır. Katalog bilgilerinde bu kısa bilginin haricinde herhangi bir bilgi verilmemiştir. Mecmuanın derleyeni/müstensihi ve istinsah tarihi belli değildir. Mecmua 71 yapraktır. İlk ve son sayfada Millet Kütüphanesinin mührü bulunmaktadır. İlk sayfada okunamayan bir mühür daha bulunmaktadır ki Ali Emiri Efendi'nin mührü olması muhtemeldir. Yukarıda belirtilen internet adresinde mecmua üçe bölünerek üç farklı eser gibi bilgi girişi yapılmıştır. Birinci bölüm (234/1) Lebîb'in Divançe'si, ikinci bölüm (234/2) Şûhî'nin Divân'ı, üçüncü bölüm ise (234/3) seçme şiirler mecmuası olarak tasnif edilmiştir.

Mecmua desensiz, sade bir kâğıda yazılmıştır. Eski rakamlara göre numaralanmış mecmuanın satır sayıları değişiklik göstermektedir. Bazı şiirlerin başına kime ait olduğu yazılmış, bazılarının türü hakkında bilgi verilmiştir. Bazı şiirlerin tür bilgileri hatalıdır. Lebîb ve Şûhî'ye ait şiirlerin haricinde yer alan şiirlerin şairleri aynı ise kimi zaman "velehû" yazılmış kimi zaman ise şairin mahlası tekrar yazılmıştır. Eser genellikle nesih hatla kaleme alınmıştır.

Mecmuanın ilk sayfası 25a ile başlamaktadır. Önceki sayfaların kopuk olduğu anlaşılan mecmuanın 25a sayfasında bulunan "temmet" kısmından, bu sayfanın başka bir eserin son sayfası olduğu anlaşılmaktadır. Kısa bir dua metni ardından derkenar mahiyetinde bir şiir yazılmıştır. Mecmuanın hiçbir sayfasında rabîta/reddade kullanılmamıştır.

25b sayfasından itibaren Lebîb'in şiirleri başlamaktadır. Tamamı gazelden oluşan şiirlerin olduğu bölümlerde çerçeve bulunmamaktadır. Gazeller alfabetik sıralanmış ve harflere geçmeden önce konulan başlıklar kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Mahlas beyitlerin bazıları kırmızı bazıları ise siyah mürekkeple yazılmıştır. 51a sayfasına kadar Lebîb'in şiirleri bulunmakla beraber sayfa aralarında Bâkî, Nâbî, Hilmi ve Erzurumlu Emrah'a ait şiirler de mevcuttur. Aradaki şiirlerin farklı renkte bir mürekkep ve hatla yazılmış olması ve sayfa düzenine uyulmadan yazılması, mecmuanın birden fazla kişi tarafından derlenmiş olabileceğine işaret etmektedir. Bu bölümdeki 37, 38 ve 40. varaklar eksiktir. 49b sayfasında "tamam oldu kitabın da intihası" cümlesi eserin tamamlandığına işaret etmektedir. Fakat bu cümleden sonra beş gazel daha yazılmıştır.

Mecmua bir araya getirilirken de bir takım karışıklıkların olduğu görülmektedir. Örneğin 44a sayfasının sayfa numarası kırmızı mürekkeple ve baskın bir şekilde yazıldığı için 44b sayfasından da görülebilmektedir fakat 44b sayfasının solundaki sayfa 50a'dır. Bu halde 45a sayfasının sağındaki 44b olarak kabul ettiğimiz sayfanın 44b olmayabileceği de ortaya çıkmaktadır. Mecmuanın resimlerinin çekildiği sırada da karışıklık olduğu görülmektedir. Sayfalar sırası ile ilerlememektedir.

Mecmuada 51a varağından 67a varağına geçilmesi, sayfalara verilen numaralandırmanın daha önce olduğu ve kayıp sayfaların sonradan koptuğunu ortaya koyan kuvvetli işaretlerden bir diğeridir.

67a sayfasında Vehbî ve Hayrân mahlaslı şairlere ait birer şiir bulunmaktadır. 67b sayfasında ise Diyarbakırlı Şûhî'nin şiirleri başlamaktadır. Kırmızı mürekkeple yazılmış üç beyitlik duanın ardından alfabetik sıralanmış şiirler başlamaktadır. Şûhî'nin Diyarbakırlı olduğu bilgisine ise 67b sayfasının üzerine sonradan kurşun kalemle yazıldığı anlaşılan "Divân-ı Şûhî-i Âmidî" ifadesinden ulaşılmaktadır. Diyarbakırlı Şûhî, Edincikli Şûhî ile karıştırılmıştır. Bengizâde unvanı Diyarbakırlı Şûhî'ye ait olduğu halde Edincikli Şûhî için de kullanılmıştır.³

Mecmuada ciddi imla hataları bulunmaktadır. Bu hataların başında yazılışları birbirine benzeyen harflerin karıştırılması gelmektedir. Şiirleri anlamlandırma bakımından da birçok problem bulunmaktadır. Bazı beyitlerin neredeyse hiç anlaşılamaması müstensih'in işin ehli olmayan, özensiz biri olduğunu göstermektedir. 67b sayfasında şiirler başlamadan hemen önce kurşun kalemle sonradan yazılan, sayfanın başındaki notu yazan kişiyle aynı kişi olduğu tahmin edilen biri tarafından dikkatleri üzerine çeken bir not düşülmüştür: "Bu divân bir nüsha-i nâdire olduğu halde yazık ki ser-a-pâ yanlış yazılmıştır". Düşülen nottan bu divânın tek nüsha olduğunu çıkarmak mümkündür. Nitekim uzun zamandır yaptığımız araştırmalar neticesinde Şûhî Bengizâde'ye ait bir nüshaya daha

¹ Bk. Bayram Ali Kaya (2016). Dem ile Sema Arasında-Galata Mevlevihânesi Koleksiyonu'ndaki Şiir Mecmualarının Sistematiik Tasnifi, Sakarya Yayıncılık, Sakarya.

² MESTAP hakkında ayrıntılı bilgiye ve proje kapsamında yapılan çalışmaların künyelerine www.mestap.com ve mecmualar.tr.gg internet adreslerinden ulaşılabilir.

³ Ayrıntılı bilgi için bk. Yılmaz Top (2003). "Şûhî Divânı (İnceleme-Metin)", Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi; Azime Çukurlu (2012). "Şûhî Bengizâde Divânı ve Tahlili", Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.

rastlanmamıştır. Tek nüsha olan bir esere bu şekilde bir not düşülmesi ve gerçekten de çok fazla hatalar içermesi üzücü bir durumdur.

67b ve 68a sayfalarının kenarlarına oldukça büyük puntolarla “Yâ Vedûd, Yâ Ali, Yâ Allâh, Yâ Muhammed, feth, Ömer, Ebubekir” kelimeleri yazılarak adeta hüsnühat çalışması yapılmıştır. Tertibe dikkat edildiği zaman 67b sayfasına bir gazel yazılıp alt tarafının boş bırakıldığı tespit edilmektedir fakat bu boşluğa kötü bir hat ve farklı bir mürekkeple başka biri tarafından Erzurumlu Emrah’a ait bir şiir ilave edilmiştir.

67b sayfasında başlayan Şûhî’ye ait şiirler 87a sayfasında sona ermektedir. Bu sayfanın sonunda “Şûhî Bengizâde Hacı Osman Efendi” yazmaktadır. 79. varaktan 82. varağa geçilmesi arada sayfaların koptuğunu göstermektedir. 85. varak da bulunmamaktadır. 87b ile 117b arasında ise çeşitli yüzyıllarda yaşamış şairlere ait şiirler bulunmaktadır.

Mecmuadaki dikkat çeken hususlardan biri ise 88b sayfasında “Tefe’ül-nâme budur ki” başlıklı bir sayfalık mensur metnin ardından her yaprağın a yüzünün baş tarafına kırmızı mürekkeple Arapça bir cümle yazılıp hemen altına Türkçe çevirisinin de yazılmasıdır. Bu cümleler mecmuanın son yaprağına kadar devam etmektedir. 89a sayfası boştur, ardından gelen sayfalarda ise sayfa düzeni ve satır sayısı tamamen değişmiştir. Kimi sayfalarda sayfa kenarlarına da şiirler yazılmış, kimi sayfalar ise üç sütuna bölünmüştür. Mecmuada dört şiirde hareke kullanılmıştır.

3. MECMUANIN DERLEYİCİSİ VE DERLENME SÜRECİ

Mecmuanın derleyicisi veya derlenme tarihi hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Eserdeki en eski şiir 14. yüzyılı (Nesîmî) en geç şiir ise 19. yüzyılı (Erzurumlu Emrah) göstermektedir. Erzurumlu Emrah’ın 1775-1854 yılları arasında yaşadığı göz önünde bulundurulduğunda mecmuanın en erken 1800 yılı civarında derlendiğini söylemek mümkündür. Erzurumlu Emrah’a ait şiirlerin mecmuaya, farklı bir hat ile sonradan başka biri tarafından eklendiği düşünüldüğünde ise mecmuada şiiri bulunan 18. yüzyıl şairlerinden en geç vefat edeni Lebîb’dir (d. 1695-96 – ö. 1768-69). Eserin 117a sayfasında bulunan ve Sultan I. Abdülhamid’in tahta çıkış tarihi olan 1773-74 yıllarına işaret eden tarih manzumesinden hareketle mecmuanın en erken bu tarihten sonra derlendiğini söylemek mümkündür.

Mecmuanın birden fazla derleyicinin yanı sıra birden fazla nüshanın bir araya getirilerek ciltlenmek suretiyle oluşturulmuş olabileceğini söylemek de mümkündür. Mecmua, Ali Emiri Efendi’nin bağışladığı eserler arasında yer almaktadır. Ali Emiri Diyarbakırlıdır ve mecmuanın ağırlığını oluşturan Lebîb ve Şûhî de Diyarbakırlıdır. Mecmuanın üçüncü bölümünde kalan şairler ise çeşitlilik arz etmektedir. Mürekkebin ve sayfa düzeninin değişmesinden hareketle bu bölümün sonradan eklenmiş olabileceğini düşünmek mümkündür.

Kimi mecmualarda derleyicinin kimliğini tespit etmek mümkün olmasa da mecmuaya seçtiği şiirlerden, eseri tertip ederken gösterdiği hassasiyetten, estetik beğenisinden, mecmuaya aldığı çeşitli konulardaki bilgilerden hareketle derleyenin kişiliği, edebi zevki ve eğitimi hakkında çıkarımda bulunmak mümkün olabilmektedir (Gürbüz, 2016: 95-104; Yılmaz, 2008: 255-280). Bu bağlamda incelediğimiz mecmuanın sayfalarında herhangi bir süsleme, desen bulunmamaktadır. Düz bir kâğıt seçilmiştir. Bu durum derleyicinin sadelikten yana olduğunu göstermektedir. Sadece iki sayfada hüsnühat benzeri çalışmaların yapılmış olması ve bunların farklı renkte mürekkeple yazılması, ilk derleyicinin haricinde biri tarafından yapılmış olabileceğini göstermektedir. Sayfalarda cetvel, çerçeve vb. olmaması, kimi sayfalarda sayfa düzeninin bozulması derleyici/ler tarafından çok özen gösterilmediğine işaret etmektedir. Bilgilendirme başlıklarının ve daha çok Lebîb ve Şûhî’ye ait şiirlerin mahlas beyitlerinin kırmızı mürekkeple yazılması, bu bölümleri derleyen kişinin biraz daha özenli davrandığını göstermektedir. Bu iki şairin şiirlerinin dışında kalan bölümlerde mahlas beyitlerin kırmızı yazılmaması, en azından mahlasların üzerinin çizilmemesi, sayfa düzeninin ve satır sayılarının karışık olması, aynı şaire ait olmadığı halde bir sonraki şiirin başına da “velehû” kelimesinin konulması, bu bölümün derleyicisinin farklı olabileceğini ve derlemenin özen gösterilmeden yapıldığını göstermektedir.

İkisi hariç mecmuadaki bütün şiirlerin klasik Türk şiiri zevkiyle oluşturulan şiirlerden seçilmesi derleyicinin şiir zevkini göstermesi bakımından önemlidir. İki şiir ise halk edebiyatı şairlerinden Erzurumlu Emrah’a aittir. Eserin büyük bir kısmının Diyarbakırlı iki şaire ait şiirlerden oluşması derleyicinin çevresi hakkında ipucu vermektedir. Bunun yanı sıra Lebîb’in Dîvân’ının eksik bir nüshası denilebilecek olan ilk kısımda sadece iki tane Farsça şiir bulunması, bunlar haricinde mecmuada yabancı dilde yazılmış hiç şiir bulunmaması, derleyicinin Türkçeye ağırlık veren bir tutumu olduğunu sergilemektedir.

Mecmuanın derleyicisinin en büyük eksikliği imla kuralları hususunda çok dikkatsiz olmasıdır. Kurallara uymamanın yanı sıra anlamadan yazdığı anlaşılan dizeler sebebiyle kimi beyitlerde anlatılmak istenenin ne olduğu tespit edilememektedir. Derleme sonrasında mecmuayı okuyan birinin Şûhî’nin şiirlerinin başladığı 86b sayfasına “Bu dîvân bir nüsha-i nâdire olduğu halde yazık ki ser-a-pâ yanlış yazılmıştır.” notunu düşmek zorunda kalması, tek nüsha olan eserin maalesef yanlışlarla dolu olduğunu gösteren önemli bir vesikadır. Yine şiirlerin türleri hususunda

yanlış bilgiler verilmesi, başka bir şaire ait olan şiirinin diğer bir şaire isnat edilmesi derleyicinin iyi eğitim almamış biri olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

4. MECMUANIN İÇERİK DEĞERLENDİRMESİ

İncelediğimiz şiir mecmuası Köksal'ın tasnifine (2018: 88-89) göre şekil bakımından “kitap şeklinde tertiplenmiş mecmualar” kategorisine, muhteva bakımından ise “farklı müelliflere ait eserleri toplayan risale mecmuaları” kategorisine girmektedir. 88b sayfasında bulunan “tefe’ül-nâme budur ki” başlıklı mensur metin hariç mecmuanın tamamı manzum metinlerden oluşmaktadır. Erzurumlu Emrah’a ait ve sonradan eklendiği anlaşılan iki şiir haricindeki bütün şiirler aruzla yazılmış klasik Türk edebiyatı çerçevesinde kaleme alınmış şiirlerdir.

Mecmuanın 88b sayfasında tefe’ülün ne olduğunu, nasıl yapılması gerektiğini anlatan mensur bir kısım bulunmaktadır. Tefe’ül, bir tür fal bakmadır.⁴ Bu kısımda özetle şöyle söylenmiştir: “Bir kimse bir işi murat ettiğinde hakkında hayırlı olup olmadığını anlamak için tefe’ül etmelidir. Tefe’ülden önce Şeyh Sühreverdi’nin ruhu için bir fatiha okunmalı sonra Hz. Muhammed’in (sav) temiz ruhu için üç salavat okunup hediye edilmelidir. Sonrasında kişinin muradı ne ise rastgele bir sayfa açmalı, bu yaprakta sonraki her bir yaprağın başına yazılan kırmızı cümleler gereğince amel etmelidir. Merhum Sun’ullah Efendi’nin ekser kitaplarında bu yöntem mevcuttur ve Sun’ullah Efendi buna başvurmadan bir işe başlamamaktadır”.

Mecmuada yer alan tefe’ül cümlelerine örnek vermek gerekirse 89a sayfasında şu cümle bulunmaktadır: “İşin akıbeti hayırdır ve saadettir”. 91a: “Zulüm eden felah bulmaz, her bir umurunda adalet eyle kim felah bulasın”. 100a: “Ey adam! Senin bu işinde Allah’ın rızası vardır, bu işi terk eyleme.” 111a: “Ey adam! Allah Teâlâ’ya tevekkül eyle. Bu murâd eylediğin işi işle”. 117a: “Ey adam! Eğer sabredersen hakkında hayırlıdır senin”. Örnek olarak verdiğimiz bu cümleler, yukarıda bahsedilen kırmızı ile yazılmış Arapça cümlelerin Türkçeye çevrilmiş halidir. Cümlelelerin mecmuayı derleyen kişi tarafından çevrildiği tahmin edilmektedir.

Mecmuadaki toplam manzume sayısı 216’dır. Bu manzumelerin tamamına yakını (%92) gazeller oluşturmaktadır. Klasik Türk şiirinde en çok kullanılan nazım şekillerinden biri olan kaside bile sadece dört tanedir ki bu %2’ye tekabül etmektedir. Mecmuada kullanılan nazım şekillerinin sayıları tablo 1’de, oranları ise grafik 1’de gösterilmiştir:

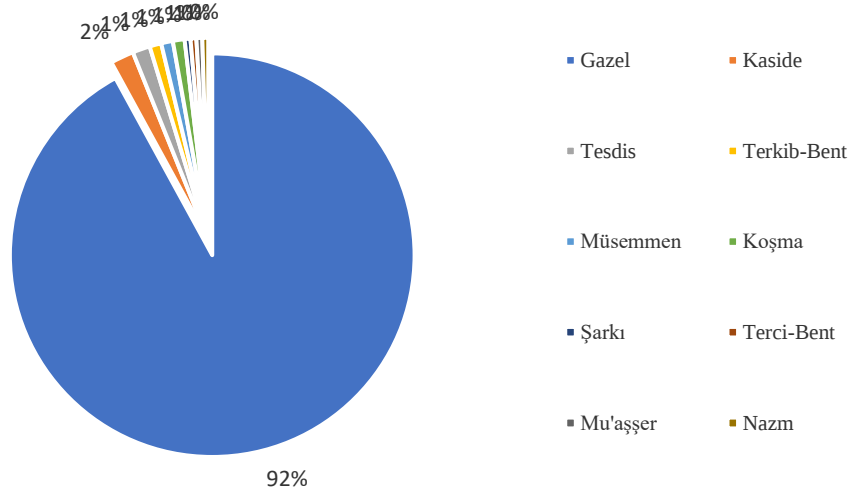
Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Manzumelerin Nazım Şekilleri

Sıra Sayısı	Nazım Şekli	Kullanım Sayısı
1	Gazel	197
2	Kaside	4
3	Tesdis	3
4	Terkib-Bent	2
5	Müsemmen	2
6	Koşma	2
7	Şarkı	1
8	Terci-Bent	1
9	Mu’ aşşer	1
10	Nazım	1
11	Kıf’a	1
12	Murabba	1
Toplam		216

Gazellerin yarısından fazlası (134 adet) Lebîb ve Şûhî’nin gazelleridir. Şûhî’nin şiirlerinin başında bulunan üç beyitlik münacatı hariç tutulursa bu iki şairin mecmuadaki bütün şiirleri gazel şeklinde yazılmıştır. Lebîb ve Şûhî’nin ardından mecmuada yer alan en fazla gazel (17 adet) Bâkî’ye aittir. Mecmuada bulunan üç kaside methiye amacıyla yazılmış olup Belîğî, Selâmî Efendi ve Hayretî’ye aittir. I. Abdülhamid’in tahta çıkışı için yazılan tarih manzumesi ise kaside nazım şekliyle kaleme alınmıştır. Şiirde mahlas bulunmamaktadır. Müseddes, müsemmen ve muaşşerler genellikle mütekerrir şekilleriyle yazılmıştır. Halk edebiyatı nazım şekillerinden olan koşma ise iki adettir.

⁴ Tefe’ül hakkında ayrıntılı bil için bk. İlyas Çelebi (1995). “Fal”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C. 12, s. 138-139.

Grafik 1: Mecmuada Yer Alan Manzumelerin Nazım Şekilleri

Mecmuada 47 farklı şaire ait 216 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden ikisinde mahlas bulunmadığı için hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir. Mahlas bulunup da aynı mahlası kullanan şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilemeyen şiir sayısı ise 24'tür.⁵ Mecmuada 69 şiirle Lebîb, 65 şiirle Şühî ve 17 şiirle Bâkî, şiirlerine en çok yer verilen şairlerdir. Bu isimleri 11 şiirle Hevâyî, 4 şiirle Kâmil, 3 şiirle Nâbî ve ikişer şiirle Fuzûlî, Ulvî ve Bağdatlı Rûhî takip etmektedir. Diğer şairlerin ise tamamının birer adet şiiri mevcuttur. Mecmuada kimliği tespit edilebilen şairlerden dört tanesi 18. yüzyılda, yedi tanesi 17. yüzyılda, on dört tanesi 16. yüzyılda, bir tanesi ise 14. yüzyılda yaşamış klasik Türk şairleridir. Mecmuada adı geçen şairlerin şiirleri eğer neşredilmişse, neşredilen eserdeki sayfa numaraları dipnotlarda belirtilmiş; metin tenkidi yapılmamıştır. Örneğin Bâkî mahlaslı bir gazel neşredilen Bâkî Dîvânı'nda mevcut değilse "Bu gazel Bâkî Dîvânı'nda bulunmamaktadır." şeklinde bir cümle yerine "Bâkî mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir." cümlesi tercih edilmiştir. Mecmuada yer alan manzumelerin şairlere göre dağılımı tablo 2'de gösterilmiştir:

Tablo 2: Mecmuada Yer Alan Manzumelerin Şairlere Göre Dağılımı

Şair	Yaşadığı Yüzyıl	Şiir Sayısı	Şair	Yaşadığı Yüzyıl	Şiir Sayısı	Şair	Yaşadığı Yüzyıl	Şiir Sayısı
Erzurumlu Emrah	19.yy	2	Bâkî	16.yy	17	Kâmil	?	4
Lebîb	18.yy	69	Fuzûlî	16.yy	2	Ulvî	?	2
Şühî	18.yy	65	Rûhî Efendi (Bağdatlı)	16.yy	2	Hayrân	?	1
Edirneli Fâiz	18.yy	1	Tigî Çelebi	16.yy	1	Şadık	?	1
Nedîm	18.yy	1	‘Âlî Efendi (Gelibolulu)	16.yy	1	Selâmî Efendi	?	1
Hevâyî	17.yy	11	Nev‘î Efendî	16.yy	1	Feyzî Efendi	?	1
Nâbî	17.yy	3	‘Ulvî (Derzi-zâde)	16.yy	1	Dânişî	?	1
Haylî Çelebi (Bursalı)	17.yy	1	Ġami (Mahmud)	16.yy	1	Necib	?	1
Fehîm	17.yy	1	Revânî	16.yy	1	Vehbî	?	1
Şabrî (Mehmed Şerif)	17.yy	1	Fevrî	16.yy	1	Bâkî Efendi	?	1
Yahyâ (Şeyhülislâm)	17.yy	1	Hayretî	16.yy	1	Hilmi	?	1
Nef‘î	17.yy	1	BelîĠî	16.yy	1	Ahmedî	?	1
			Ahmedî (Duşakin-zâde)	16.yy	1	Ken‘ânî-yi Bî-çâre	?	1
			Ġabûlî	16.yy	1	Riyâzî	?	1
			Nesîmî	14.yy	1	Dervîş	?	1
						Faşîhî	?	1
						Beyânî	?	1
						Vahdetî	?	1
						Sa‘dî	?	1

⁵ Kime ait olduğu tespit edilemeyen şiirler için tabloda "aynı mahlası kullanan şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir" ifadesi kullanılmıştır. Bu cümle gerekli araştırmalar yapıldıktan sonra herhangi bir sonuca ulaşılamadığını ifade etmektedir. Örneğin Vehbî mahlasına sahip bir manzume için en meşhur Vehbî'lerden olan Sümbülzâde Vehbî ve Seyyid Vehbî'nin divanları taranmıştır. Netice alınmayınca aynı mahlası kullanan diğer şairler araştırılmış eğer haklarında makale, tez vb. çalışmalar yapılmışsa bunlara ulaşmaya çalışılmıştır. Mecmuada yer alan şiirler ile TEİS'te (<http://teis.yesevi.edu.tr/>) hayatları hakkında bilgi verilen şairlerin eserlerinden verilen örnek şiirlerde bir tevafuk ümidiyle aynı mahlası kullanan bütün şairler incelenmiştir. Bu yöntem mecmuada adı geçen bütün şairler için kullanılmış, herhangi bir sonuca ulaşılamamışsa "aynı mahlası kullanan şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir" ifadesine başvurulmuştur.

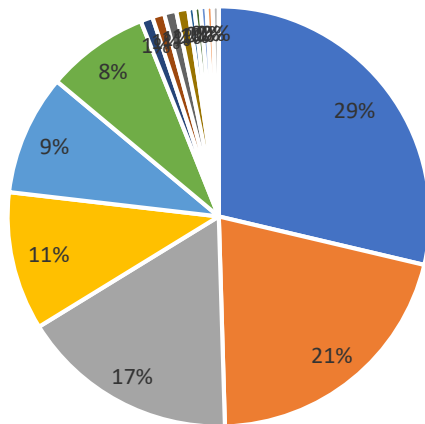
		Selīm Tāhā	?	1
		Mahlas bulunmayan		2
		Toplam		216

Mecmuada yer alan 216 manzumede 12 farklı aruz kalıbı kullanıldığı ve hece ölçüsü kullanılarak iki koşma yazıldığı görülmektedir. Kullanılan kalıplar içinde % 29 oranıyla 62 adet kullanılarak en çok tercih edileni bahr-i remeldeki *Fe'îlâtün / Fe'îlâtün / Fe'îlâtün / Fe'îlün* kalıbıdır. İkinci sırada % 21'lik kullanım oranıyla yine remel bahrindeki *Fâ'îlâtün / Fâ'îlâtün / Fâ'îlâtün / Fâ'îlün* kalıbı, üçüncü sırada ise % 17'lik kullanım oranıyla hece bahrindeki *Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün* kalıbı yer almaktadır. Bu oranlar klasik Türk şiirinde en çok kullanılan aruz kalıplarıyla paralellik arz etmektedir. Mecmuanın imlasında ciddi problemler olduğundan daha önce bahsedilmişti. Bu nedenle aruz hatalarına da sık sık rastlanmaktadır.⁶ Mecmuada yer alan manzumelerden birinin vezni tespit edilememiştir. Mecmuada bulunan manzumelerde kullanılan aruz kalıplarının sayısı tablo 3'te, oranları ise grafik 2'de gösterilmiştir:

Tablo 3: Mecmuada Yer Alan Manzumelerde Kullanılan Vezinler

Sıra Sayısı	Kullanılan Vezin	Kullanım Sayısı
1	fe' îlâtün/fe' îlâtün/fe' îlâtün/fe' îlün	62
2	fâ' îlâtün/fâ' îlâtün/fâ' îlâtün/fâ' îlün	45
3	mefâ' îlün/mefâ' îlün/mefâ' îlün/mefâ' îlün	36
4	mef' ülü/mefâ' îlü/mefâ' îlü/fe' ülün	23
5	mef' ülü/fâ' îlâtü/mefâ' îlü/fâ' îlün	20
6	mefâ' îlün/fe' îlâtün/mefâ' îlün/fe' îlün	17
7	fâ' îlâtün/mefâ' îlün/fâ' îlün	2
8	mef' ülü/fâ' îlâtün/mef' ülü/fâ' îlâtün	2
9	fâ' îlâtün/fâ' îlâtün/fâ' îlün	2
10	müfte' îlün/müfte' îlün/fâ' îlün	2
11	mef' ülü/mefâ' îlün/fe' ülün	1
12	müstef' îlün/müstef' îlün/müstef' îlün/ müstef' îlün	1
13	8'li hece ölçüsü	1
14	11'li hece ölçüsü	1
15	Vezni tespit edilemeyen	1
Toplam		216

Grafik 2: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler

- Fe'îlâtün / Fe'îlâtün / Fe'îlâtün / Fe'îlün
- Fâ'îlâtün / Fâ'îlâtün / Fâ'îlâtün / Fâ'îlün
- Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îl
- Mef' ülü / Mefâ' îlü / Mefâ' îlü / Fe' ülün
- Mef' ülü / Fâ' îlâtü / Mefâ' îlü / Fâ' îlün
- Mefâ' îlün / Fe' îlâtün / Mefâ' îlün / Fe' îlün
- Fâ' îlâtün / Mefâ' îlün / Fâ' îlün
- Mef' ülü / Fâ' îlâtün / Mef' ülü / Fâ' îlâtün
- Fâ' îlâtün / Fâ' îlâtün / Fâ' îlün
- Müfte' îlün / Müfte' îlün / Fâ' îlün
- Mef' ülü / Mefâ' îlün / Fe' ülün
- Müstef' îlün / Müstef' îlün / Müstef' îlün / Müstef' îlün
- 8'li hece ölçüsü
- 11'li hece ölçüsü
- Vezni tespit edilemeyen

5. SONUÇ

Bu çalışmada, İstanbul Millet Kütüphanesi Ali Emiri Koleksiyonu 34 Ae Manzum 234 numarada bulunan şiir mecmuasının detaylı içerik dökümü Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesi (MESTAP) kapsamında hazırlanan tablo üzerinde yapılmıştır. Tamamı 71 yaprak olan mecmuanın bazı sayfalarında kopmalar olduğu, şiirlerin eksik kalmasından ve sayfa numaralarından anlaşılmıştır. Halk şiiri özelliği gösteren Erzurumlu Emrah'a ait iki koşmanın haricindeki bütün şiirler, aruz ölçüsü kullanılarak klasik Türk edebiyatı geleneği içinde eser yazan şairlere aittir.

⁶ Çalışmamızda, şiirlerin asıllarına sadık kalmaya çalışarak çok fazla müdahale etmemeyi tercih ettik. Kimi durumlarda ise yapılan düzeltmeleri köşeli parantez içinde belirttik.

Mecmuadaki şiirlerin en eski tarihli olanı 14. yüzyıla, en yeni olanı ise 19. yüzyıla tarihlenmektedir. 47 farklı şaire ait 216 manzume bulunan mecmuada en fazla şiir Diyarbakırlı Lebîb (69 manzume) ve Şûhî'ye (65 manzume) aittir. Şairlerin yaşadığı yüzyıllara kıyasla bakıldığında mecmuada en çok 16. yüzyılda yaşamış şairlere ait manzumeler yer aldığı görülmüştür. Mecmuada bulunan ve kimliği tespit edilebilen şairlerden on dört tanesi 16. yüzyılda, yedi tanesi 17. yüzyılda ve dört tanesi de 18. yüzyılda yaşamış şairlerdir. Mecmuada adı geçen 47 şairden 37'sinin birer şiiri bulunmaktadır.

Mecmuada en çok yer alan nazım şekli gazeldir. Mecmuadaki 216 manzumenin 197'si (%92) bu nazım şekliyle yazılmıştır. Gazelden sonra en çok kullanılan nazım şekli ise kasidedir ve sadece dört manzumede kullanılmıştır. Gazellerin çoğunluğu (134 adet) Lebîb ve Şûhî'ye aittir. Bâkî'ye ait 17 gazel bulunmaktadır. Mecmuadaki dört kasidenin üçü methiye amacıyla yazılmış olup Belîğî, Selâmi Efendi ve Hayretî'ye aittir. I. Abdülhamid'in tahta çıkışı için yazılan ve mahlas bulunmayan tarih manzumesi ise kaside nazım şekliyle kaleme alınmıştır. Müseddes, müsemmen ve muaşşerler genellikle mütekerrir şekilleriyle kaleme alınmıştır. Halk edebiyatı nazım şekillerinden olan koşma ise iki adettir.

Mecmuanın derleyicisi veya derleyenleri ve derlenme tarihi hakkında bilgiler bulunmamaktadır. Fakat mecmuanın 117a sayfasında bulunan ve Sultan I. Abdülhamid'in tahta çıkış tarihi olan 1773-74 yıllarına işaret eden tarih manzumesinden hareketle mecmuanın en erken bu tarihten sonra derlendiğini söylemek mümkündür. İncelenen mecmuanın içeriğinden hareketle birden fazla kişi tarafından derlendiği veya birden fazla mecmuanın tek cilt içinde toplanmış olabileceği görülmektedir. Mecmuanın sayfa ve satır düzenlerinde bir bütünlük görülmemektedir. Düz kâğıda, cetvelsiz yazılan şiirlerin bazılarının mahlas beyitleri kırmızı mürekkeple yazılmışken bazılarının siyah mürekkeple yazıldığı ve mahlası belirtmek için ayrıca bir işaret konulmadığı görülmüştür. Mecmuanın ilerleyen sayfalarında sayfa düzeninin tamamen bozulduğu, kimi sayfaların üç sütuna bölündüğü, kimi sayfaların yan çevrilerek şiirler yazıldığı tespit edilmiştir. Derleyicinin iyi bir eğitim almayan biri olduğu, mecmuada çok fazla bulunan imla hatalarından ve anlam verilemeyen beyitlerin mevcudiyetinden anlaşılmaktadır. Şûhî'nin şiirlerinin başlangıcına düşülen "Bu dîvân bir nüsha-i nâdire olduğu halde yazık ki ser-a-pâ yanlış yazılmıştır." cümlesi derleyicinin özensizliğini göstermesi bakımından önemli bir işarettir. Mecmua aynı zamanda bir tefe'ülname örneği göstermektedir. 88b sayfasında tefe'ülün nasıl yapılması gerektiği hakkında bilgi verilmiş ve 89. yapraktan 117. yaprağa kadar yaprakların a yüzlerinin baş taraflarına tefe'ül cümleleri yazılmıştır.

KAYNAKÇA

- Ak, C. (2001). Bağdatlı Rûhî Dîvânı Karşılaştırmalı Metin, Uludağ Üniversitesi Basımevi, Bursa.
- Akgül, A. (2020). "Milli Kütüphanede Kayıtlı Br Şiir Mecmuasının (06 Mil Yz A 7131) MESTAP'a Göre Tasnifi", Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi 7(18): 177-202.
- Akkuş, M. (2018). Nef'î Dîvânı, Kültür Bakanlığı e kitap. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57741,nefi-divanipdf.pdf?0>
- Aksoyak, İ. H. (2018). Gelibolulu Âlî Dîvânı, Kültür Bakanlığı e kitap. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58695,gelibolulu-mustafa-ali-divanipdf.pdf?0>
- Akyüz, K.; Cunbur, M.; Beken, S. & Yüksel, S. (2000), Fuzûlî Dîvânı, Akçağ Yay. Ankara
- Avşar, Z. (2017). Revânî Dîvânı, Kültür Bakanlığı e kitap. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56143,revani-divanipdf.pdf?0>
- Ayan, H. (1990). Nesîmî Dîvânı, Akçağ Yay. Ank.
- Ayçiçeği, B. (2016). "Nuruosmaniye Kütüphanesi Türkçe Şiir Mecmuaları: İnceleme-Dizin", Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 16: 227-367.
- Çakır, Z. V. (1998). "Hevâyî (Abdurrahman, Kubûrî-zâde) Dîvânı'nın Tenkidli Metni ve İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Çavuşoğlu, M. & Tanyeri M. A. (1981), Hayretî Dîvânı, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Çeçen, M. K. (2010). "Sabrî Mehmed Şerif Hayatı, Sanatı, Dîvânı'nın Tenkitli Metni ve Tahlili", Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Çelebi, İ. (1995). "Fal", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C. 12, s. 138-139.

- Çetin, İ. (1993). “Derzi-zâde Ulvî (Hayatı Edebi Şahsiyeti ve Dîvânının Tenkidli Metni)”, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Çukurlu, A. (2012). “Şûhî Bengîzâde Dîvânı ve Tahlili”, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Demir, T. (2006). “Edirneli Fâiz Dîvânı İnceleme-Metin-Dizin”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Doğan, M. N. (2017). Fuzûlî Leylâ ve Mecnun, Yelkenli Yayınevi, İstanbul.
- Duyar, H. (2009). “On Altıncı Yüzyıl Şairlerinden Kabûlî’nin Şiirleri”, Turkish Studies, 4(2): 307-362.
- Ekinci, R. (2020). “Bursalı Hayli Ahmed Çelebi ve Şiirleri”, Littera Turca, 6(3): 356-390.
- Gedik, N. (2020). “Rızâyî-i Vâni Mecmû’ası ve Haylî’nin Mavrav Hicviyyesi”, Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 24: 195-219.
- Gürbüz, M. (2016). “Cönkler ve Mecmualar Üzerinden Osmanlı Toplumunun Şiir ve Şair Tercihlerine Bir Bakış Denemesi”, Journal of Turkish Studies (Symposium in Honor of Prof. Dr. Günay Kut, Transcribing Manuscripts into Critical Analysis), 45: 95-104.
- Kadioğlu, İdris (2003). Lebîb-i Âmidî Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Divanı’nın Tenkitli Metni, Doktora Tezi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
- Kaplan, Y. (2019).” Belîğî ve Dîvânçesi”, Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 22: 359-448.
- Kavruk, H. (?). Şeyhülislam Yahya Dîvânı, Kültür Bakanlığı e Kitap. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10655,seyhulislamyahyadivanihasankavrukpdf.pdf?0>
- Kaya, B. A. (2016). Dem ile Sema Arasında-Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu’ndaki Şiir Mecmualarının Sistematis Tasnifi, Sakarya Yayıncılık, Sakarya.
- Kılınç, A. (2021). Fuzûlî Dîvânı, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul.
- Koç, H. (2020), “XVII. Yüzyıl Divan Şairi Haylî ve Yayımlanmamış Gazelleri”, Hikmet Akademik Edebiyat Dergisi, 12: 37-48.
- Köksal, M. F. (2019). “Yavuz Sultan Selim’in Türkçe Şiirleri”, Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi, 40: 267-326.
- Köksal, M. F. (2012). “Şiir Mecmûalarının Önemi ve Mecmûaların Sistematis Tasnifi Projesi (MESTAP)”, Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII - Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, ss. 409-431, (hızl. Hatice Aynur, Müjgan Çakır, Hanife Koncu, Selim S. Kuru, Ali Emre Özyıldırım), Turkuaz Yay., İstanbul.
- Köksal, M. F. (2018). “Yazma Mecmualara Dair Yeni Bir Tasnif Denemesi”, 2. Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresi (4-7 Nisan 2018) Bildiri Tam Metinleri Kongre E-Kitabı, ss. 87-92, (edt. Kadir Ulusoy), Antalya.
- Kurtoğlu, Orhan (2004). Lebîb Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Sözlük), Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Kurtoğlu, Orhan (2017). Lebîb Dîvânı, Kültür Bakanlığı e Kitap. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55756,lebibi-divanipdf.pdf?0>
- Küçük, S. (?). Bâkî Dîvânı, Kültür Bakanlığı e kitap. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10596,bakidivanisabahattinkucukpdf.pdf?0>
- Sarioğlanoğlu, N. (1954). Fevrî Dîvânının Tenkidli Neşri I Dinî Şiirler ve Kasideler, Bitirme Tezi, İstanbul Üniversitesi.
- Süzen, H. (1994). “Dükakinzade Ahmed Beg Dîvânı (İnceleme-Tenkidli Metin)”. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi.
- Top, Y. (2003). “Şûhî Dîvânı (İnceleme-Metin)”, Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Tulum, M. & Tanyeri, M. A. (1977), Nev’î Dîvânı, İÜEF Yay. İstanbul.
- Üzgör, T. (1991), Fehîm-i Kadîm Hayatı, Sanatı, Dîvânı ve Metnin Bugünkü Türkçesi, Akın Yay. Ankara.

Yılmaz, O. (2008). “Metin Te’sisinde Şiir Mecmualarının Katkısına Bir Örnek: Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu 5214 Numaralı Mecmua ve Muhtevası”, Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 1, s. 255-280.

<https://mestap.com>

<https://mecmualar.tr.gg>

<http://teis.yesevi.edu.tr/>

Tabloda kullanılan ve ayrıntılı künye bilgileri kaynakçada verilen kısaltmaların açılımları şöyledir:

AFB: Ali Fuat Bilkan, Nâbî Dîvânı
 AK: Abdülhakim Kılınç, Fuzûlî Dîvânı
 CA: Coşkun Ak, Bağdatlı Rûhî Dîvânı
 ÇT: Mehmet Çavuşoğlu-M. Ali Tanyeri, Hayretî Dîvânı
 HA: Hüseyin Ayan, Nesîmî Dîvânı
 HD: Hidayet Duyar, Kabûlî’nin Şiirleri
 HK: Hasan Kavruk, Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı
 HS: Hüseyin Süzen, Dukakin-zade Ahmed Beg Dîvânı
 İÇ: İsmail Çetin, Derzi-zade Ulvî Dîvânı
 İHA: İsmail Hakkı Aksoyak, Gelibolulu Âlî Dîvânı
 KA: Kenan Akyüz, Fuzûlî Dîvânı
 MA: Metin Akkuş, Nef’î Dîvânı
 MKÇ: Mehmet Korkut Çeçen, Sabrî Mehmed Şerif Dîvânı

MM: Muhsin Macit, Nedîm Dîvânı
 MND: Muhammed Nur Doğan, Fuzûlî Leylâ ve Mecnun
 MTAT: Mertol Tulum-M. Ali Tanyeri, Nev’î Dîvânı
 NS: Nafize Sarıoğlu, Fevrî Dîvânı
 RE: Ramazan Ekinci, Bursalı Haylî Ahmed Çelebi’nin Şiirleri
 SK: Sabahattin Küçük, Bâkî Dîvânı
 TD: Tarık Demir, Edirneli Fâiz Dîvânı
 TÛ: Tahir Üzgör, Fehîm-i Kadîm Dîvânı
 YK: Yunus Kaplan, Belîğî Dîvânçesi
 ZA: Ziya Avşar, Revânî Dîvânı
 ZVÇ: Zehra Vildan Çakır, Hevâyî Dîvânı

Tablo 4: Mecmuanın MESTAP Şablonuna Göre Tasnifi

Yp. nu.	Mahlas	Matla’ beyti / bendi	Makta’ beyti / bendi	Nazım şekli	Vezin	Başlıklar ve Açıklamalar
25a		Sayfada bulunan temmet kısmından, bu sayfanın başka bir eserin son sayfası olduğu anlaşılmaktadır. Kısa bir dua metni ardından derkenar mahiyetinde bir şiir yazılmıştır.				
25a	?	‘ Aceb ol şüh-ı mümtâzım vişâle kâ’ il olmaz mı Süvâr-ı küşte-i nâzım kenâra mâ’ il olmaz mı	 Murâduñ meyvesi âyâ bu bâğda hâşıl olmaz mı	Şarkı/2	mefâ’ ilün/mefâ’ ilün/ mefâ’ ilün/mefâ’ ilün	“Şarkı-yı ‘Uşşâk” başlığı bulunmaktadır. İkinci bendin üçüncü mısraı yazılmamış sonradan kurşun kalemle ilave edilmiştir fakat okunamaktadır.
25b ⁷	Lebîb ⁸	Beyâz-ı gerdeniñle bahş ederse gerden-i minâ Olur şerm ile zâhir kılğulundan şîven-i minâ	Lebîbâ şalmasa elden n’ola rind-i tehî-kâse Geçinmekdir garaş akmazsa tamlar dâmen-i minâ	Gazel/6	mefâ’ ilün/mefâ’ ilün/ mefâ’ ilün/mefâ’ ilün	Harfî ‘l-Elif mine ‘d-Divân
26a	Lebîb	Nükte-i hâtîr-şiken hâzır-cevâb olmuş saña Nâz u perverdim tegâfûl câme-h’âb olmuş saña	Gitmiş ârâmuñ görüp âğyâr ile yârı Lebîb Veh ki gayret mâye-bahş-ı ıztırab olmuş saña	Gazel/6	fâ’ ilâtün/fâ’ ilâtün/ fâ’ ilâtün/fâ’ ilün	
26a	Lebîb	Şikâr befteredir ol nigâh-ı nâz saña Kaptıldı murg-ı dil ey çeşm-i şâh-bâz saña	Kapılma rengine kat kat çekersin acısını Lebîb o lâle-‘ izar etmesin piyâz saña	Gazel/6	mefâ’ ilün/fe’ ilâtün/ mefâ’ ilün/fe’ ilün	

⁷ Derkenarda şu beyit bulunmaktadır:

Temâşâ-yı cemâlünden cüdâyum gerçi ben ammâ

Degildür bir nefes hâl[î] hayâlün dîdeden dilden

⁸ Diyarbakırlı Lebîb Dîvânı, İdris Kadioğlu (2003) ve Orhan Kurtoğlu (2004) tarafından doktora tezi olarak çalışılmıştır. Her iki çalışmada da bu mecmuanın içinde yer alan “nüsha” hayli eksik olduğu için tenkide dahil edilmemiştir. Lebîb Dîvânı’nda 146 gazel mevcuttur (Kurtoğlu, 2017: 29), bu mecmuada ise 69 gazel bulunmaktadır. Bu çalışmada gazellerin, bahsi geçen çalışmalardaki sayfa numaralarının belirtilmesine gerek duyulmamıştır. Karşılaştırma için Kadioğlu ve Kurtoğlu’nun çalışmalarına bakılmalıdır.

26b	Lebîb	Ğaddâr ile geşt eyleme tığ-ı dü düm-âsâ Erbâb-ı ma'ârifle enis ol kalem-âsâ	Pür-şafvet ü hâlet gerek eş'âr Lebîbâ Âyine-i İskender ile câm-ı Cem-âsâ	Gazel/7	mef' ulü/mefâ' ilü/ mefâ' ilü/fe' ilün	
27a	Lebîb	Haylı söğüş yedi dehen-i yârdan rakîb Bir hişşe yok mu baña dedim dedi yâ naşîb	Her derdend derdine buldu devâ hemân Kaldın sen âh u gamıyla be-hey bî-nevâ Lebîb	Gazel/6	mef' ulü/fâ' ilâtü/ mefâ' ilü/fâ' ilün	Harfû'l-Bâ mine'd-Divân
27a	Lebîb	Bâsitü'l-en'âm ' Abdullâh Pâşâ k'ez der Şod simât-ı lutf-ı gün-â-gün ' âlem-râ naşîb ⁹	Rîşe-i âmâlem ez-hâk-i dereş kem- beste(?) nist Men der-ümîdem yâ bâşed yâ ne-bâşed yâ naşîb ¹⁰	Gazel/5	fâ' ilâtün/fâ' ilâtün/ fâ' ilâtün/fâ' ilün	
27b	Lebîb	Bâğ-ı ' aşkân gülü reng-i ruğ-ı zîbâdır hep Hârî müjgân-ı ciger-düz [dil-âra]lar hep	Murg-ı ümmîdimi şayd eyleyemez kimse Lebîb Dildeki âbîleler beyza-i ' ankâdır hep	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	
27b	Erzurumlu Emrah	Ellerîn kırılın ey nâşî hâyrad Saña kimler dedi boz menevşeyi Nâzik eller ile devşir cem' eyle Ağ sîne üstüne düz menevşeyi	Nice Süleymânlar tahta yerişdi Şu kör şanmazın bahta yerişdi Emrah der gülmez vahta yerişdi Daha koçlamayız bu menevşeyi	Koşma/5	11'li hece ölçüsü	Mürekkep rengi ve hat farklılığından sonradan eklendiği anlaşılmaktadır.
28a	Lebîb	Haft-ı lebiñ telef-şudde-i tığ berâber et Gel manşîb-ı melâhâti şâhım mu Karrer et	Ahval-i ser-güzeşt-i Lebîbî firâk ile Bir dâstân olur saña ey hâme ezber et	Gazel/6	mef' ulü/fâ' ilâtü/ mefâ' ilü/fâ' ilün	Harfû't-Tâ Mine'd-Divân
28a	Lebîb	Der-i erbâb-ı câha intisâb için gezer himmet Yazık kim bulmadı bir şâhib oldu der-be- der himmet	Olup sâkıñ nazardan hürmeti nâ-bûd u nâ- peydâ Lebîbâ tev'em olmuşdur saña bî-tâb u fer himmet	Gazel/5	mefâ' ilün/mefâ' ilün/ mefâ' ilün/mefâ' ilün	
28b	Lebîb	Bî-şâhib olup devende himmet Döndü kapısız levende himmet	Şimdi müte' ayyinân-ı ' aşra Etmede Lebîb hânde himmet	Gazel/6	mef' ulü/mefâ' ilün/ fe' ilün	
28b	Lebîb	Nîze-i nâzî begim meydâna çık merdâna at Şerîmi at kaldır hicâbı câm çek mestâna at	Şayma erbâb-ı ma' ârifden beni ey Lebîb Atdığıñ nakşî benimçün niyyet-i nâ-dâna at	Gazel/7	fâ' ilâtün/fâ' ilâtün/ fâ' ilâtün/fâ' ilün	
29a	Lebîb	Zülfün pür-tâbın ederse cebhe-i pür-çîne bahş Cebhe-i pür-nür eder hûşîd ile pervîne bahş	Kilk ü tab'ım her biri da'vâ-yı nazm eyler Lebîb Etdiler bir dürr için gencür ile gencîne bahş	Gazel/5	fâ' ilâtün/fâ' ilâtün/ fâ' ilâtün/fâ' ilün	Harfû's-Sâ Mine'd-Divân
29a	Lebîb	Her süz-i sîne ' aşk ile şâyân olur mu hiç Her bir sîtare mihr-i dîrağşân olur mu hiç	Dil ol perî-' izar k'ola cilve-geh Lebîb Âyine-vâr herkese hayrân olur mu hiç	Gazel/5	mef' ulü/fâ' ilâtü/ mefâ' ilü/fâ' ilün	Harfû'l-Cim Mine'd -Divân
29b	Lebîb	Dedim o gönca-feme ' aşk-ı hâzîni gel aç Dedi nezâket ile yer mi baklavâ-yı gülâc	Lebîb şanma kıyas-ı ümidîni müntec Ki oldu ' ilm ü ma' ârif mevânî-' i intâc	Gazel/6	mefâ' ilün/fe' ilâtün/ mefâ' ilün/fe' ilün	
29b	Lebîb	Meclisde rüy-i yâr[a] verip tâb [u] tef kadeh Eyler şekîb-i ' aşk-ı zârî telef kadeh	Vâlî-i Cem-cinâna kadeh-tâş olup Lebîb Sâkî-i gül ki oldu bu şeb zîb-i kef kadeh	Gazel/5	mef' ulü/fâ' ilâtü/ mefâ' ilü/fâ' ilün	Harfû'l-Ha Mine'd -Divân
30a	Lebîb	Âsûde olmam etmese dil-ber ' itâb-ı telh Kâbil mi neş'e çekmese âdem şarâb-ı telh	Gayre hezâr rüy-i dil etdîñ Lebîb-i zâr Memnûn olurdu görse hemân bir hîşâb-ı telh	Gazel/4	mef' ulü/fâ' ilâtü/ mefâ' ilü/fâ' ilün	Harfû'l-Ha Mine'd -Divân
30a	Lebîb	Olmaz hâdeg-i çarh-ı sitem-kâr[a] sîne sed Ey dil taħammül eyle ki in nîz be- güzered	Terk et Lebîb-veş feza'ı rüzgârdan Ey dil taħammül eyle ki in nîz be- güzered	Gazel/6	mef' ulü/fâ' ilâtü/ mefâ' ilü/fâ' ilün	Harfû'd-Dâl Mine'd -Divân
30b	Lebîb	Cirm-i gül der-çemen-i hüsni tu dülâb şevd Gonce ez-şerm-i leb-i la' l-i tu mîzâb şevd ¹¹	Nev-bahâr âmed u cüşîd Lebîbâ hüneş Bâ' de hór na're be-zen tevbe-ger-i ân- h'âb şevd ¹²	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	
30b	Lebîb	Edelim diyü küllü emr-i şerîfin tenfîz Ey nihân ekde dün vâ' ize oldu tilmîz	Ebr-i bârân-ı şafâdır kalemim şanki Lebîb Etdiler gezligimi seng-i yadavla teşhîz	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	Harfû'z-Zâ Mine'd -Divân
31a	Lebîb	Felek de tekye-geh-i ' aşkda köçeklik eder Ki atlas şafağı devre âl eteklik eder	Açılmış ülfet edip pek şuyunda ağıyârûñ Lebîb bildim o gül-çehre bir çiçeklik ider	Gazel/5	mefâ' ilün/fe' ilâtün/ mefâ' ilün/fe' ilün	Harfû'r-Râ Mine'd -Divân
31a	Lebîb	Şayda dil-dâdeleri gamze-i şâhîr gözedir Dâ'imâ fırsat-ı ' uşşâkı o kâfir gözedir	Kılma terk ülfet-i dîrine mürâ'âtı Lebîb O hûkûku gözedirse yine şâ'ir gözedir	Gazel/6	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	
31b	Lebîb	Ehl-i bezme tûtiyân olup dil-ber söz şatar Bir temâşâdır bu kim insâna hayvân söz şatar	Der bilir kıymet-şinâs ma' rifet-i nazmîñ Lebîb Fehm eden şî'riñ demez erbâb-ı ' irfân söz şatar	Gazel/6	fâ' ilâtün/fâ' ilâtün/ fâ' ilâtün/fâ' ilün	
31b	Lebîb	Zülfü sevdâsına düşmek dil-i hüd-kâm işidir Çarh-ı sevdâ-ger-i ' aşkı arama Şâm işidir	Nice tanzîr olunur şî'r-i Neşâti'ye Lebîb Nuṭṭ-ı mu'cîz]-rakam-ı hâmesi ilhâm işidür	Gazel/7	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	Neşâti'nin şüirni tanzirdir.
32a	Lebîb	Esîr-i haṭṭın olan kimse tûrfe kâtib olur Gören küttâb-ı cemâlin ğurbet tâlib olur	Lebîb sâdece bir nev-zemîn gazeldir bu Nazîre eyleseler ehl-i dil münâsib olur	Gazel/5	mefâ' ilün/fe' ilâtün/ mefâ' ilün/fe' ilün	
32a	Lebîb	Varılsa küyuna yârin hâbib karşı çıkar Çıkarsa yine ğarîbe ğarîb karşı çıkar	Lebîb küyuna varsam dil eyler istikbâl Çıkarsa yine ğarîbe ğarîb karşı çıkar	Gazel/5	mefâ' ilün/fe' ilâtün/ mefâ' ilün/fe' ilün	
32a-32b	Lebîb	Şehr-i hüsne kelle-püşûñ ğalîbâ sünbülçüdür Lâ' l-i lebiñ hâl-dârñ şormuşum fulfûlçüdür	Hâme rumhû's-sebak-ı mîzmâr-ı belâgatdır Lebîb Ṭab' -ı çâlâkiñ anı iḥrâz eder öğdülçüdür	Gazel/5	fâ' ilâtün/fâ' ilâtün/ fâ' ilâtün/fâ' ilün	

⁹ Nimetleri yayan / dağıtan Abdullah Paşa ki (ona) kapıdan âlemi çeşitli lütuf sofralarıyla (nimetlendirmek) nasip oldu.

¹⁰ Emellerimin kökü onun kapısının toprağındandeğildir. İster olsun ister olmasın ben ümitliyim. Yâ nasip.

¹¹ Gülün cismi, senin güzelliği çemeninde su çıkırlığı olur. Gonca senin la'l(e benzeyen) dudağının utancıyla su oluğu gibi olur/utancından terler.

¹² Ey Lebîb! İlkbahar geldi ve onun kanı kaynakadı. İçki iç, nara at! O uykuya tövbeğâr olur.

32b	Lebîb	Siyâh-ı çeşmi ki imdâd-ı sürne-dân bilmez Hâdeng-i gâmezleri minnet-i fesân bilmez	Lebîb sehm-i kazâyı felekden anlama kim Başîret ehli anı şân'at-ı kemân bilmez	Gazel/5	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün	Hafû'z-Zâ Mine'd- Divân
33a	Lebîb	'Uluvv-i tab'la 'anâyâ ta'ne-kâr oluruz Vücdü neyleyelim biz ki nâmdâr oluruz	Lebîb ketm-i merâma kalır mı kudretimiz Gehî ki şahid-i nazm-ile der-kenâr oluruz	Gazel/5	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün	
33a	Lebîb	Firâk-ı yârda dil ma'zeret kabul etmez Yorulma cân acısı tesliyet kabul etmez	Lebîb sâhil-i sittini geçdi keşti-i 'ömr Dağı bu dühn-i beden takviyet kabul etmez	Gazel/6	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün	
33a-33b	Lebîb	Karîn-i feyz-i sa'âdetdir 'âşiyân-ı 'azîz 'Aceb mi hem-ser-i 'arş olsa 'âsî[t]ân-ı 'azîz	Lebîb zeyn-i kütüb-hâne-i d[ü]-'âlemdir Mücelledât-ı tevârîh-i 'izz ü şân-ı 'azîz	Gazel/7	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün	
33b	Lebîb	Etmez tarîk-ı maşadî kat 'erre-i nefes Bağsañ zamâne yine şahib-nefes [ceres]	İrşâd eder Lebîbi hemân hüsni-i i'tikâd Olmaz zamâne şeyhlerinden bu mültemes	Gazel/5	mef'ülü/fâ'ilâtü/ mefâ'ilü/fâ'ilün	Hafû's-Sin Mine'd- Divân
34a	Lebîb	Rüşen-i zihne atlas-ı 'irfânî kıl kat kat libâs Etmesin a'râz-ı keşf-i 'avret-i cehlîle nâs	Düşdü düş-ı i'tibârımdan Lebîb eşvâb-ı câh Hem-bahâdîr râğbetim sükunda semmûr u palâs	Gazel/5	fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/fâ'ilün	
34a	Lebîb	Kazâ kim hâlîl ebrû-yı fiten-gîr içre göstermiş O tamgâ-yı mahâretdir ki şemşîr içre göstermiş	Lebîbâ gîsuvânın yâr dökmüş şafha-i rûya Hicâb âyetlerin güya ki tefsîr içre göstermiş	Gazel/5	mefâ'ilün/mefâ'ilün/ mefâ'ilün/mefâ'ilün	Hafû's-Şin Mine'd- Divân
34b	Lebîb	Şeh-i memâlik-i hüsni oldu âhîr ol meh-veş O sine Rûmdur ol ruğ Fireng o hâlî Habeş	Bu nev-kumâşîma ger h'âce-gân-ı bender-i nazm Lebîb beş der ise söyle işte benden şeş	Gazel/5	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün	
34b	Lebîb	Âyet-i hüsni erbab-ı kemâl eyledi naş Sîhr-i Hârût seniñ gamzeñe olmuş muhtaş	Kuşca cânîñ koma şeh-bâz-ı nigâhı ede şayd Yokdur ol mehlekeden saña Lebîbâ mahlaş	Gazel/6	fe'ilâtün/fe'ilâtün/ fe'ilâtün/fe'ilün	Harfû's-Şad Mine'd- Divân
35a	Lebîb	Şeh-i bahâr konup taldı cün serâ-yı riyâz Göç etdi tab[ı]-ı rahîlin[ı] çalıp şitâ-yı riyâz	Lebîb günleridir geşt-i bağ u râğîñ hep Kaçırma fırsatı elden geçer hevâ-yı riyâz	Gazel/5	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün	Harfû'z-Zâ Mine'd- Divân
35a	Lebîb	Şikeste eyledi perhîzi zâhid-i murtâz Görünce sofrada yağlı râğîfî hâş u beyâz	Turur gadîr-i dü-didem yanında yâr-ı Lebîb Ki serve cây-ı münâsib gelir kenâr-ı hıyâz	Gazel/6	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün	
35b	Lebîb	Hağka da refârîna ehl-i hâsed derler gâlağ Hâfîrîñ hoş dut sen ister toğru var ister gâlağ	Yâre açdım meclis-i âğyârda esrârımı Bilmedim hayfâ Lebîb etdim gâlağ-ender-gâlağ	Gazel/5	fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/fâ'ilün	Harfû't-Ta Mine'd- Divân
35b	Lebîb	Pençeleşmek çeşm-i pür-zürûña ey câdü gâlağ Kim tılsım-ı bâzû-yı gamzeñdeki yazı gâlağ	Kışsa-h'ân-ı 'aşkıdır yañılsa da câ'iz Lebîb Zîmn-ı güftârında eyler lâ-cerem pür-gü gâlağ	Gazel/5	fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/fâ'ilün	
35b-36a	Lebîb	Bağdı ruğ-ı âl u leb-i cân-pervere vâ'iz Cân vermededir cennet ile kevşere vâ'iz	A'zâ-yı lihâsıyla Lebîbâ edip ilhâğ Şarılmiş idi gördüm o şîmîn-bere vâ'iz	Gazel/8	mef'ülü/mefâ'ilü/ mefâ'ilü/fe'ilün	Harfû'z-Zâ Mine'd- Divân
36a-36b	Lebîb	Tâb-ı meyle âl-i ruhsârın edince iltimâ' Bağda kat kat güle reng olmuş istimâ'	Reh-rev-i mülk-i melâmetdir Lebîb-i bi-şekîb Zehr-i mâr olsun aña ver bir iki bûs-ı vedâ'	Gazel/5	fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/fâ'ilün	Harfû'l-'Ayn Mine'd- Divân
36b	Lebîb	Müncelidir sineden tarîkî-i âhımda dâğ İşte görsün görmeyenler bende vardır şeb-çerağ	Devrden eyler sū'âl ahhâb-ı ahhâlîm Lebîb Ben esîr-i derd-i 'aşk oldum ahîbbâdan irâğ	Gazel/6	fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/fâ'ilün	Harfû'l-Gayn Mine'd- Divân
36b-37a	Lebîb	Bender-i meclisde râyic kâle-i zer-târ-ı lâf Çarh-ı 'âlemdir harîd eyler anı tüccâr-ı lâf	Sayfa kopukluğu olduğu için maktâ beyti yoktur.	Gazel/?	fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/fâ'ilün	Harfû'l-Fâ Mine'd- Divân 37 ve 38. varaklar kopuktur.
38b-39a	Lebîb	Sayfa kopukluğu olduğu için matla beyti yok.	Bir sâde hoş-âyende gâzelirdi bu Lebîbâ Meclisde 'aceb hâreci degil mi zürefânîñ	Gazel/?	mef'ülü/mefâ'ilü/ mefâ'ilü/fe'ilün	
39a	Lebîb	Sa'y eyler idi fenn-i cününü ede tahşîl Benden hele ol nüshâi Kays eyledi tekmiñ	Eylerdi Lebîb olsa şu'ûñ şu'arânîñ Geh bülbül[ü] geh şâh-ı gülü gülgüle temsil	Gazel/5	mef'ülü/mefâ'ilü/ mefâ'ilü/fe'ilün	Harfû'l-Lâm Mine'd- Divân
39a-39b	Lebîb	Oldu şah-ı gülşene pîrâye gül H'âce-gân-ı 'işrete ser-mâye gül	Bulmağâ reng-i ruğ-ı yârî Lebîb Bağdan açıldı istikrâya gül	Gazel/6	fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/ fâ'ilün	
39b	Lebîb	Şabâ hevâ-yı dil-i zârî yâr bağına şal Fîğân u fîrkatımı ol gülün kulağına şal	Belâ-yı şahne-i gamdan halâşîñ ister isen Lebîb sen seni pîr-i meyiñ ayağına şal	Gazel/5	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün	
39b-40a	Lebîb	Heer ile bi-karârdır gönlüm Saña pek şevki vardır gönlüm	Sayfa kopukluğu olduğu için maktâ beyti yoktur.	Gazel/?	fe'ilâtün/mefâ'ilün/ fe'ilün	Harfû'l-Mim Mine'd- Divân 40. varak kopmuştur.
41a	Lebîb	Şabâ hatâ ile ol zülf-i yâra degmeyesin Hâzer kıl hâfîr-ı 'uşşâk-ı zâra degmeyesin	Şafâsı keşret-i cevherledir cü mir'atûñ Lebîb dildeki jeng ü gubâra degmeyesin	Gazel/5	mefâ'ilün/fe'ilâtün/ mefâ'ilün/fe'ilün	Harfû'n-Nun Mine'd- Divân
41a	Lebîb	Kadiñ mażmûn-ı serv-i nâzdır kıyâmetden Hâyâl-i tâzedir refârîñ eş'âr-ı Hürâmî'den	'Aceb âğyâr-ı kâfir kişiden olmaz mı istîfsâr Nedir bu âteş-i keydiñ şöyünmez mi Lebîbinden	Gazel/7	mefâ'ilün/mefâ'ilün/ mefâ'ilün/mefâ'ilün	

41b	Lebîb	Fedâ etdiñ beni bilmem ne âl oldu rakibinden Vefâ me'mûl iken ey gonca geçdiñ ‘andelibinden	Lebîbâ gel cevâb ırsâl ederken şî‘ r-i Fennî‘ye Bir iki beyt-i müştakâne yaz nazm-ı Selâmî‘den	Gazel/5	mefâ‘ilün/mefâ‘ilün/ mefâ‘ilün/mefâ‘ilün	
41b	Lebîb	Dün iki nev-res civân girmişdi tenhâya Büselik faşında nakş-endâz-ı [vuslat] ten tene	Kec bakâr kec söyler ebnâ-yı zamân yek- ser Lebîb Râst söyler kec bakâr düş oldum ancak ney-zâne	Gazel/5	fâ‘ilâtün/fâ‘ilâtün/ fâ‘ilâtün/fâ‘ilün	Harfû‘l-Hâ Mine‘d- Dîvân
42a	Lebîb	Dil-dâde oldum o mehiñ nakd ü vefâsına Şatdım meta‘-ı râhatımı yok bahâsına	Vaşlñ deminde bir söze cânñ fedâ eyler Söz var mıdır Lebîbñ efendi edâsına	Gazel/5	mef‘ülü/fâ‘ilâtü/ mefâ‘ilü/fâ‘ilün	
42a	Lebîb	Hâttñdan etdi nazar rüy-ı âfitâb-veşe Erişmedi dil-i bî-çâre gölgeden güneşe	Bu çar beyte verir gibi hîl‘at-ı tahşin Lebîb Vâlî eğer kalmaz ise dörde beşe	Gazel/5	mefâ‘ilün/fe‘ilâtün/ mefâ‘ilün/fe‘ilün	
42a-42b	Lebîb	Verdi şükûfe-i ruhuna şu şarâb ile Başlar belâsı oldu o meh âb u tâb[i]le	Atmak rakib-i müfsidi bir iş midir Lebîb Olsa benimle ol kaşı yâ dil-rebâb[i]le	Gazel/5	mef‘ülü/fâ‘ilâtü/ mefâ‘ilü/fâ‘ilün	
42b	Lebîb	Olma Ferhâd [ey] dil ol şühun leb-i şîrinine Tağ döyünmez teşne-i teklîf-i cev- âyinine	Mest-i nahvetsin a zâlim düşmen-i inşâfsın Bakmadñ bir kez Lebîbñ hâtîr-i gam- ginine	Gazel/6	fâ‘ilâtün/fâ‘ilâtün/ fâ‘ilâtün/fâ‘ilün	
42b-43a	Lebîb	Hûmdan ne kâse kâse zehirler çeker sebû Âmmâ ki tölğün olduğunu kettm eder sebû	İşrâb olunsalar buy-ı nazm ile Lebîb Şabit tölüñ(?) içre ferahtından şişer sebû	Gazel/5	mef‘ülü/fâ‘ilâtü/ mefâ‘ilü/fâ‘ilün	Harfû‘l-Vav Mine‘d- Dîvân
43a	Lebîb	Çâk eder sinemî ey zâlim o tîğ-i ebrû Ağlamam etseñ eğer fâr-ı nigahñla rûfû	Sürme-i gerdiñde nutqu şikest etti Lebîb Oldu şad hayf ki ebkem kalem-i nâdire- gü	Gazel/6	fe‘ilâtün/fe‘ilâtün/ fe‘ilâtün/fe‘ilün	
43b	Lebîb	Cellad-ı cihan etdiler ol şâh-levendi Kim gamzeñe mirriñ-i felek gördü begendi	Mecnûna seni baña Mecnûnu Lebîbâ Etmez mi nazîre ‘acabâ Nâ‘ib Efendi	Gazel/6	mef‘ülü/mefâ‘ilü/ mefâ‘ilü/fe‘ilün	Harfû‘l-Yâ Mine‘d- Dîvân
43b	Lebîb	Mümkün değil recâ-yı visâlî sözün sağı Ol hûñî güzel turur belde varşâğı	Bâzîçe-i mecâlis-i eţfâlim ey Lebîb Çarh etti pîr iken benî oğlan oynucağı	Gazel/6	mef‘ülü/fâ‘ilâtü/ mefâ‘ilü/fâ‘ilün	
44a	Lebîb	Görünmez oldu ruhuñ hâttñ aşîkâr olalı Henüz gülşene biz çıkmadık bahâr olalı	Sürür-ı bûs-ı lebiñle dükkendi eşk-i Lebîb Kaçırdı elde olan nakdı bâde-ğor olalı	Gazel/5	mefâ‘ilün/fe‘ilâtün/ mefâ‘ilün/fe‘ilün	3 mısralık derkenar yazılmıştır.
44a	Lebîb	Gamze-i bî-dâd[i] kârından peşimân olmadı ‘Âlem islâh oldu ol kâfir müselmân olmadı	Böyle refâr-ı Nedimâne ile bu nazm ey Lebîb Ziver-i mecmû‘a-yı erbâb-ı ‘irfân olmadı	Gazel/7	fâ‘ilâtün/fâ‘ilâtün/ fâ‘ilâtün/fâ‘ilün	
44b?	Nâbî ¹³	Kalmadı râh-ı talîk hâtar inşâ‘allâh İderiz kûy-ı murâd[a] sefer inşâ‘allâh	Çarhuñ olmuş tûtalum devr[i] hilâf-ı me‘mûl Dem olur kânımız üzre döner inşâ‘allâh	Gazel/5	fe‘ilâtün/fe‘ilâtün/ fe‘ilâtün/fe‘ilün	“Gazel-i Nâbî” başlığı vardır. Mahlas yoktur.
44b?	Nâbî ¹⁴	Yâre açdum açıl ey gonca-dehânım diyerek Bezme geldi gele ol serv-i revânım diyerek	Yâr söyletdi baña bu gazeli ey Nâbî Söyleyâ söyle eyâ tâze zebânım diyerek	Gazel/5	fe‘ilâtün/fe‘ilâtün/ fe‘ilâtün/fe‘ilün	Ġazel-i Nâbî
44b?	Nâbî ¹⁵	Kendi lûtf ile gelen dil-dâre kıymet var mıdır Bundan özge ‘aşîka ‘âlemde devlet var mıdır	Vaşl için cânımı câ[n] nakdın isterse bahâ Nâbiyâ tâlib geçersin sende gayret var mıdır	Gazel/5	fâ‘ilâtün/fâ‘ilâtün/ fâ‘ilâtün/fâ‘ilün	Ġazel-i Nâbî
45a	Hîlmî ¹⁶	Verdi nâziyla gelüp meclise ‘unvân kahve Muntâzırlar idi teşrîfîne yârân kahve	Meded ey gonca-dehen Hîlmîye Remziyle de şun Kerem it la‘l-i lebûñle iki fîncân kahve	Gazel/9	fe‘ilâtün/fe‘ilâtün/ fe‘ilâtün/fe‘ilün	Der Hâkğ-ı Kahve Dervîş Hîlmî
45b	Bâkî ¹⁷	Kimseye ‘aşkuñda izhâr itmeyin meftûnluğum Bildiler hâl-i derûnum gördiler mecnûnluğum	Olmadum Bâkî-şîfat mâlik metâ‘-ı vuşlata Gitdi elden nakd-i cân âhîr görûñ mağbûnluğum	Gazel/5	fâ‘ilâtün/fâ‘ilâtün/ fâ‘ilâtün/fâ‘ilün	
45b	Bâkî ¹⁸	Nev-bahâr oldu gelûñ ‘azm-i gülîstân idelûm Açalım gonca-i kalbi gül-i handân idelûm	Okusın vaşf-ı ruğ-ı yâr[i]le Bâkî şî‘rin Bûlbûl-i gülşeni meclisde gâzel-h‘ân idelûm	Gazel/5	fe‘ilâtün/fe‘ilâtün/ fe‘ilâtün/fe‘ilün	
45b-46a	Bâkî ¹⁹	Sâkî elûnde bûlbûleyi bûlbûl eylesen İçsûñ şarâbı ruğlarıñı gül gül eylesen	Destûnde Zû‘l-fiğâr-ı ‘Alî nevk-i hâmedür Bâkî semend-i tab‘un olur Dûldûl eylesen	Gazel/5	mef‘ülü/fâ‘ilâtü/ mefâ‘ilü/fâ‘ilün	
46a	Bâkî ²⁰	Zûlfûne dil vormeyen hâtîr-perişân olmadı Pâyûñe yüz sürmeyen hâk-ile yeksân olmadı	Bâkiyâ germ oldı gerçi mihr-i ‘âlem-süz- ı ‘aşğ Mîve-i bağ-ı ümîd-i vaşl-ı cânân olmadı	Gazel/5	fâ‘ilâtün/fâ‘ilâtün/ fâ‘ilâtün/fâ‘ilün	
46a	Bâkî ²¹	Kalupdur eşk-i çeşmüm gerçi hâk-i mezelletde Bi-hamdi ‘llâh hele âh u figânım evc-i rif atde	Eger Bâkîññ ahlvâlinde istifsâr iderlerse Ġam-ı dil-dâra hem-dem vakti hoş devletde ‘izzetde	Gazel/5	mefâ‘ilün/mefâ‘ilün/ mefâ‘ilün/mefâ‘ilün	

¹³ AFB‘deki 660. gazeldir ve 7 beyittir.¹⁴ AFB‘deki 445. gazeldir¹⁵ AFB‘de bulunmamaktadır.¹⁶ Kimliği tespit edilememiştir.¹⁷ SK‘de 325. gazeldir.¹⁸ SK‘de 323. gazeldir.¹⁹ SK‘de 255. gazeldir.²⁰ SK‘de 490. gazeldir ve 6 beyittir.²¹ SK‘de 432. gazeldir.

46b	Bâkî ²²	Getürür başuma ferdâları dünyâ ğamını Nice ‘âkıldür o kim çekmeye ferdâ ğamını	Bu şikâyet nedür insâf idelüm ey Bâkî Sen şafâsın süresin el mi çeke yâ ğamını	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
46b	Bâkî ²³	Riyâz-ı hüsnede ol la‘l-i tâb lezîz Cinân içinde bilürsin olur şarâb lezîz	Ġazelleründe lebi vaşfin eyle ey Bâkî Şekerle olsa bilürsin olur hoş-âb lezîz	Gazel/5	mefâ‘ ilün/fe‘ ilâtün/ mefâ‘ ilün/fe‘ ilün	
46b-47a	Bâkî ²⁴	Ġızarur bâdede ol nergis-i mestâne biraz Mey-i nâb içenün mâ‘il olur gözi kana biraz	Nice bir dağdağa-i bahş u cidâl ey Bâkî Varalum ‘ayş idelüm meclis-i rindâne biraz	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
47a	Bâkî ²⁵	Gel ey sâķi bulunmaz böyle dil-güşâ meclis Getür câm-i muşâffayî kim olsun pür- şafâ meclis	Ġadeh fiskiyye mey şu halka-i rindân anuñ havzı Sarây-ı şevk-i şâdirvân olupdur Bâkiyâ meclis	Gazel/5	mefâ‘ ilün/mefâ‘ ilün/ mefâ‘ ilün/mefâ‘ ilün	
47a	Bâkî ²⁶	Hâste-i derd-i ‘aşk-ı cânânem Mübtelâ-yı belâ-yı hicrânem	Bâkiyâ hün-ı vaşla irmez isem [Ġam tenürında] nice bürânem	Gazel/5	fâ‘ ilâtün/mefâ‘ ilün/ fâ‘ ilün	Bu sayfadan sonra kopukluk vardır.
47b/66b?	Bâkî ²⁷	Açıl bağuñ gül-i nesrini ol ruhsârı görsünler Şalın serf[ü] şanavber şive-i refârı görsünler	Güzeller mihri-bân olmaz dimek yañışdur ey Bâkî Olur vâ‘llâhi bi‘llâhi hemân yalvârı görsünler	Gazel/5	mefâ‘ ilün/mefâ‘ ilün/ mefâ‘ ilün/mefâ‘ ilün	
47b/66b?	Bâkî ²⁸	N’ola dehr içre nişânım yog-ise ‘Ankâyem Ne ‘aceb Nîl gibi çağlamasam deryâyem	Bâkiyâ dîn-i Muhammed ħaķiçün ‘âlemde Dem-i cân-bahş[i]le nazm içre bugün ‘İsâyem	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
47b/66b?	Bâkî ²⁹	Dem-i şubh irdi getür bâdeyi şöhet demidür Mey-i nâb-ile pür it sâgar[ı] ‘işret demidür	Çün belâ çekdi senün ceng-i ğamuñdan Nây-veş nâleler eyler ise şikâyet demidür	Gazel/3	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	Buradan sonra 67a sayfası gelmektedir. Eksik olan iki beyit, kopan sayfalarda olmalıdır.
49b	Lebîb	Düşmüşüm sevdâ-yı ‘aşka dîvâne gibi Giremem zülfi-i ħam-ender-hamîña şâne gibi	Remed-i hecre esîr etdi Lebîba kuluñu ‘Arz-ı hâl eyler o şekvâ ile dîvâne gibi	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
49b	Lebîb	Şoldurdu la‘l-i ğonca-i hüsn-i gülşeni Zülfü dağdıñ sünbül [ü] şebboy [u] süseni	La‘l-i lebi nemek be-ħarâm oldu ey Lebîb Şaldı firâş-ı hicrete ol bi-vefâ beni	Gazel/7	mef‘ ülü/fâ‘ ilâtü/ mefâ‘ ilü/fâ‘ ilün	Sayfanın sonunda “tamâm oldu kitâbıñ da intihâsı” cümlesi bulunmaktadır.
50a	Lebîb	Zıkr ü fikriydi külü âyetin irâd hemân Vâ‘izün zıkrını şaşırdı [kudüm-ı] Ramazân	Bu şeb iftâra buyur ħânemize kim der ise Eder ol şeb aña teslim-i maķâlîd-i cinân	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	Sayfanın başında “Mâh-ı Ramazân-ı meymenet- feyzânda temcîdiye müte‘allık ħara (ġarrâ yazmak istemiş olabilir) şiiirlerdir. Beyân olunur” cümlesi bulunmaktadır.
50a-50b	Lebîb	Ey dil bu cihân tekyesi virân olacaktı Bu şehri ü kura başka [be]yâbân olacaktı	Dünyâda Lebîbâ nice ħandân ola ‘âķil Gülşenleri hep külbe-i ahzân olacaktı	Gazel/8	mef‘ ülü/mefâ‘ ilü/ mefâ‘ ilü/fe‘ ülü	
50b	Lebîb	Mü‘min olur âmade zühür-ı Ramazâna Ĥalvâ-yı şekerle şahûr-ı Ramazâna	Bârî kula zannınca Lebîbâ kerem eyler Ümmidedir ‘îdi ġafûr-ı Ramazâna	Gazel/7	mef‘ ülü/mefâ‘ ilü/ mefâ‘ ilü/fe‘ ülü	
50b-51a	Lebîb	Mâh-ı Ramazânım şeref ü şân[i]le geldiñ Hem mü‘minler[e] sen müjde-i ġufrânla glediñ	Vaşfin nice ħaķ üzere Lebîb eyleye iķâ Sen ümmet-i merĥûmeye Ĥur‘ân ile glediñ	Gazel/7	mef‘ ülü/mefâ‘ ilü/ mefâ‘ ilü/fe‘ ülü	
51a	Lebîb	Ey dil olagör menķabe-ķ’âm Ramazânıñ Kim feyz-i cinân etdi cihânı Ramazânıñ	Şevvalde zann etme hemân ‘îdi Lebîbâ Şâliħlere ‘îd oldu her ân Ramazânıñ	Gazel/7	mef‘ ülü/mefâ‘ ilü/ mefâ‘ ilü/fe‘ ülü	Beyitten sonra: “Ramazânım nice bir şâ‘im-i ġufrân olayım ‘îd-i vaşlıña crieği. Ben saña ħurbân olayım.” yazmaktadır.
67a	Vehbî ³⁰	Ĥıl yâ Rab ey gönül kim pür-ziyâ şâ Şâm-ı Şerîf Bir vilâta? ³¹ beñzemez devlet-i ġuşâ Şâm-ı Şerîf Evvelâ ol Ĥazret-i Yaĥyâ‘ya varup yüz	Enbiyâlar evliyâlar dürlü ħırklar dağ vâ Ser çeküp şancağ-ı şerîf tuğları otağ var Çevre etrafını almış şad-hezârân bağ var Cennet-i Me‘vâya beñzer Vehbiyâ Şâm-ı Şerîf	Murabba/4	fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilâtün/ fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilün	Şiirin türü murabba olmasına rağmen şiirin üzerine “gazel” yazılmıştır.

²² SK’de 506. gazeldir ve 6 beyittir.

²³ SK’de 45. gazeldir.

²⁴ SK’de 205. gazeldir.

²⁵ SK’de 208. gazeldir.

²⁶ SK’de 330. gazeldir ve 6 beyittir.

²⁷ SK’de 55. gazeldir.

²⁸ SK’de 315. gazeldir.

²⁹ SK’de 85. gazeldir ve 5 beyittir.

³⁰ Sünbülzâde Vehbî, Seyyid Vehbî, Vehbî-i Yenişehrî dîvânlarında yoktur. Hangi Vehbî’ye ait olduğu tespit edilememiştir.

		sürüp Bunca biñ hâcî gelüp itdi du' â Şâm-ı Şerîf				
67a	Hayrân ³²	İdelüm cānā senūñle ikimiz bir dem hemān Âhu âhu vāhu vāhu zār zār vāy vāy İtmesünler kimseler bu pendime zanî gümān Nev' a nev' a tuhfē tuhfē gūne gūne nāy nāy	Gūyiyā tūr açılmış ol perinūñ kaşına Şad hezārān âferīn naķş eyleyen naķķāşına Görmese Hayrān hūsñūñ gelmez ' aklı başına Gün-be-gün sa' at-be-sa' at hefte hefte ay ay	Nazm/8	fā' ilātūn/fā' ilātūn/ fā' ilātūn/fā' ilūn	
67b	Şühî	Kalmadı ol der-i devlette dağî çünki vefā Pāyimāl oldu yere düşdü anıñçün zu' afa	Sāhte ' unvan-ile ālāyış ³³ göricek Şühîyā hayret ü endişede kaldı zurefā	Gazel/7	fe' ilātūn/fe' ilātūn/ fe' ilātūn/fe' ilūn	Harfû'l-Elif Mine'd-Divân ³⁴
68a	Şühî	Şüfler şavma' adan eyledi rindāne şalā Çekeriz biz dağî gül-beniñle merdāne şalā	Rû-be-rû tığiyle ol Şühî sitem-kārñi için Dutuşur vār-ise gelsin berü meydāne şalā	Gazel/7	fe' ilātūn/fe' ilātūn/ fe' ilātūn/fe' ilūn	"oğudu çendāne"nin üzeri çizilip "eyledi rindāne" yazılmıştır.
68a ³⁵	Erzurumlu Emrah	Ağalar kurbetten geldim Geldim ki Nāzanım gitmiş Sıla baña hor göründü Salımb gezenim gitmiş	Emrah eydür nedir belā Baba düşem gurbet ile Yine şaz alayım ele Eyvāh kim Nāzanım gitmiş	Koşma/4	8'li hece ölçüsü	³⁶
68b	Şühî	Âsitānından o şühūñ bize olduķa ' itāb Giceler şubha değin dîdemize girmez hāb	Şühîyā böyle pesendide gāzeller oku kim Cān u dilden saña müştāk ola dā'im ahbāb	Gazel/5	fe' ilātūn/fe' ilātūn/ fe' ilātūn/fe' ilūn	Harfû'l-Bā Mine'd-Divân
68b	Şühî	Sākîyā destimize şun yine bir cām-ı şarāb Ol sitem-kār-ile aramıza düşdü şeker āb	Şühîyā haşr[e] dek itdikleri dilden çıkman Yıgılā ger sinem üstünde o sîn içre türāb	Gazel/5	fe' ilātūn/fe' ilātūn/ fe' ilātūn/fe' ilūn	
69a	Şühî	Cihānda yokdurur şānñ güzel çünkim at tut Hālāş eyle giribānñ yedimden bir zamān at tut	Yine āgyār-ile yārñ gider seyr-i temāşāya Şafāsını Şühîyā anñ eriş gör tizce cān at tut	Gazel/5	mefā' ilūn/mefā' ilūn/ mefā' ilūn/mefā' ilūn	Harfû't-Tā Mine'd-Divân
69a	Şühî	Olduķda tecellî-i Hūdā birle işāret Ser-levhā-ı hūsñünde kalem yazdı siyāķat	Şühî ki aññ bābına derbānı ki oldu Söz kalmadı ol şühā dağî bulma kabāķat	Gazel/7	mef' ülü/mefā' ilū/ mefā' ilū/fe' ilūn	
69b	Şühî	Nedir şevk ü şēhāmetle şitābān olmağa bā' iş Nedir erbāb-ı ' aşķa böyle nālān olmağa bā' iş	Terahhum kıl dil-i bî-çāre yārî Şühî-yi zāra Yeter bu deñli efgān zār u gıryān olmağa bā' iş	Gazel/5	mefā' ilūn/mefā' ilūn/ mefā' ilūn/mefā' ilūn	Harfû's-Sā Mine'd-Divân
69b	Şühî	Dilā sevdā-yı ' aşķa gözleri şēhlā mıdır bā' iş Şafā-yı gül müdür yoksa mey-i şāhbā mıdır bā' iş	Şafā-yı bezm-i meyde Şühîye bir dem su'āl etdim Seni Mecnūnā Şirīn yoksa ol Leylā mıdır bā' iş	Gazel/5	mefā' ilūn/mefā' ilūn/ mefā' ilūn/mefā' ilūn	
70a	Şühî	Uç pervāz-ile murğūñ perr ü bālın kab ķaķ Yürü çalak-cihān ol zîr ü bālın kab ķaķ	Şühî āgyār-ile yārî dediler mey-kedede Hemān ardından eriş köhne sifālın kab ķaķ	Gazel/7	fe' ilātūn/fe' ilātūn/ fe' ilātūn/fe' ilūn	Harf'ül-Cim Mine'd-Divân
70a	Şühî	Sevmişem bir dil-beri ehl-i vaķār olmağı güç Neyleyem ki bî-vefādır yār-ı gār olmağı güç	Şühîyā olmaz vefā cehd-ile hem vuşlat ķarın Şabr-ile āsāndır ammā āh u zār olmağı güç	Gazel/5	fā' ilātūn/fā' ilātūn/ fā' ilātūn/fā' ilūn	
70b	Şühî	Şākîyā sun bize ol bādeyi kim anı feraķ Dedi erbāb-ı şuħān cümle tevātürle eşāķ	Sen dağî dā'ire-i şohbete gel ey Şühî Dönelim başına yārñ ola şevķ-ile semaķ ³⁷	Gazel/5	fe' ilātūn/fe' ilātūn/ fe' ilātūn/fe' ilūn	Harfû'l-Hā Mine'd-Divân
70b	Şühî	Uyma şeytāna yazıķdır saña ey kavm-i Meslīķ Korkarım ki āķir iğfāl ede ol vech-i kabīķ	Egri gitme yola gel toğru ' inād etme şāķın Şühîniñ sözlerini kendine bil pend ü naşlīķ	Gazel/5	fe' ilātūn/fe' ilātūn/ fe' ilātūn/fe' ilūn	
71a	Şühî	Mey-i gulgūn-ile ey gül gibi ruhsāresi sürh Gönül eglencesi başdan başa cān pāresi sürh	Yürüdükçe görünür Şühî gel endāmına baķ Reng-i ' uşşāķ-ile egnindeki mür hāresi sürh	Gazel/5	fe' ilātūn/fe' ilātūn/ fe' ilātūn/fe' ilūn	Harfû'l-Hā Mine'd-Divân

³² Kimliği tespit edilememiştir.

³³ Nüşadaki bu kısmın üzerine mürekkep döküldüğü için okunamamaktadır.

³⁴ Gazeller başlamadan hemen önce aşağıdaki dizeler yazılmıştır:

Yā Rab beni kıl lehce-i taķķīķ ile gūyā

Hem kıl kalem-i nazmımı naķķāş-ı mezāyā

Divānım ola nüşā-i merğūbe ' irfān

Mahfaz-ı kütübhāne-i tahsīn-i ulyā

Her bir varāķı berg-i gül-i bāğ-ı belāģat

Her şāķifesini āyine-i gül-ķehre-i ma' nā

Bismillāhirrahmānirāķim Şühî sūnbül-i ser-tāc-ı elem

³⁵ Bu şiir mecmuanın genelindeki hattan başka kötü bir hat ve farklı renk bir mürekkeple yazılmıştır. Hece ölçüsü kullanılan ve dörtlüklerle yazılan şiir mecmuada musammat gazel gibi yazılmıştır.

³⁶ 67b ve 68a sayfa kenarlarında "Yā Allāh, Yā Muħammed, Yā ' Alī vb. içerikli hüs-n-i hat çalışmaları yapılmıştır.

71a	Şühî	Dil-berin ‘âşıkâ etdikleri ibrâmı ne şüh Yanağından büse tekîf edip ikrâmı ne şüh	Bir kez ey Şühî der-âgûşu miyâmı görsen Şâf-dil câme-i hâbındaki ârâmı ne şüh	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
71b	Şühî	Yine ol gonca-dehen bendesini eyledi yâd Yeñiden bu dil-i vîrânemi kıldı âbâd	Yanıña şalma raķibi seg-i ³⁸ gibi Kerem et lutf-ile ey Şühî[î] aña verme küşâd	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	Harfû’-d-Dâl Mine’-d-Dîvân
71b	Şühî	Diyecekdin saña feryâd edip ey yâr meded Derd-i hicranın ile oldum yine bîmâr meded	Ėayrılardan Şühîyâ derdiñe dermân umma Gel sözüm dut ola Hâkdan saña şad-çäre meded	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
72a	Şühî	‘Âşıkâ her dem çıkar hüsünün buçağından leziz Ėün-ı vaşlın matbağ-ı küyün ocağından leziz	Minnet etme Şühîyâ hoş geldi şimdi dil- berâ Küşe-i’ vağdet seniñ küşeniñ bucağından leziz	Gazel/5	fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilâtün/ fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilün	Harfû’-z-Zâ Mine’-d-Dîvân
72a	Şühî	Dâm-ile etmek dilerdim ol şeh-i dil-cüyü ahz Perçeminiñ nâgehân kıldı beni bir müy[u] ahz	Esb-i sevdâyı boşandırdın yeter dut Şühîyâ Başına gül epseriñ ur eyle ol bed-hüyü ahz	Gazel/5	fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilâtün/ fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilün	
72b	Şühî	Anman baña ol zevk u şafâ adını zinhâr Olsun neyleyem ben anı âhiri çün ³⁹ şadım Ėam var	Biñ gün yakılıp yansa mehiñ ‘aşkına Şühî Dinler yok anıñ âh-ile feryâdını tekrâr	Gazel/5	me‘ ülü/me‘ ülü/ me‘ ülü/fe‘ ülü	Harfû’-r-Râ Mine’-d-Dîvân
72b	Şühî	Gönlüm kaçan ki sen ruh-ı zîbâyâ bağlanır Bağrım hemîşe âteş-i ‘aşkıñla dağlanır	‘Azım etme Şühî re’yiñ ile küy-i dil-bere Yoksa ki kayd u bend-ile pâyın bucağlanır	Gazel/5	me‘ ülü/fâ‘ ilâtü/ me‘ ülü/fe‘ ilün	
72b-73a	Şühî	Her kânde varsa ol şanemiñ kârı bellidir Enva’-ı mekr u Ėile-i mekkârı bellidir	Gel ver kilid-i vaşlını Ėavf etme Şühiden Bağın o bağbân-ı tama’-kârı bellidir	Gazel/5	me‘ ülü/fâ‘ ilâtü/ me‘ ülü/fe‘ ilün	
73a	Şühî	Güzeller medhiñ etmekden murâdım nükte-dânlıktır Derünüm yoksa nükte sözlerinden igne- dânlıktır	Şikâflı ⁴⁰ tütüyâdır dide-i ‘uşşâka ey Şühî Kelâmıñ toğru mül-dân gibi çeşmiñ sürme-dânlıktır	Gazel/5	me‘ ülü/me‘ ülü/ me‘ ülü/fe‘ ilün	
73a	Şühî	Bahâr oldu açıl ey ‘andelibim bu ne süsenlikdir Ėamûş olmak nedendir şakımazsın bu ne ⁴¹ likdir	Biraz bi-hüde şi’ riñle şakın lâf etme ey Şühî Sühan-dâr ile ‘irfân arasında bir ⁴² lükdür	Gazel/5	me‘ ülü/me‘ ülü/ me‘ ülü/fe‘ ilün	
73b	Şühî	Meşrebiñ her kaçan erbâb-ı diliñ toygünudur İmtizacıyla tabi’atleriniñ uygünudur	El yudurdu baña her dürlü şefâdan Şühî N’ideyim ki Ėaliyâ destim anıñ yuygünudur	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
73b	Şühî	Sineme saçılan oklar o kaşı yay işidir Şanma bî-hüde benim etdiğim âh vâ işidir	Benekli ⁴³ var sırr-ı aşlında seniñ ey Şühî Ba’ z zîrâ sühanıñ sâfice rüsvây işidir	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
73b-74a	Şühî	Derün-i cân u dilden sevdiğim sun’-ı ilâhidir Kemâl-i ma’rifetle milk-i hüsün padişâhidir	Ne denlü şi’ ri merĖub olsa dâĖi gel ki Şühîniñ MaĖalde yokdur i’râbı anıñ baĖt[ı] siyâhidir	Gazel/5	me‘ ülü/me‘ ülü/ me‘ ülü/fe‘ ilün	
74a	Şühî	Çıkıp nev-rûza dil-berler giyince sâdeler ağlar Anıñçün sâkin olmaz baĖr-i ‘aşkıñ turmayıp çağlar	Görünce ‘aqlım alıp âh ederler Şühîyâ Mecnûn Küşâd-ı Ėuş [u] gerdem-ile beni ol sîm buğağlar ⁴⁴	Gazel/5	me‘ ülü/me‘ ülü/ me‘ ülü/fe‘ ilün	
74a	Şühî	Yeter oldu yeter olduĖ bî-zâr Etdiğün cevri ü cefâdan ey yâr	Şühî yâd eyleme şimden şöñra Daği lâzım değil ol çeşm-i Ėumâr	Gazel/9	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilün	
74b	Şühî	‘Âşık biziz ki yavı iken bize yârımız Anlar yürekden ‘arşa çıkar âh u zârımız	Görmez cihânda Şühî gibi gül-i derd olur Dedim cemâl-i yâri geĖer mâh u sâlimiz	Gazel/5	me‘ ülü/fâ‘ ilâtü/ me‘ ülü/fe‘ ilün	Harfû’-z-Zâ Mine’-d-Dîvân
74b	Şühî	Bu fenâ tekyede miĖmân ki derler o biziz Ėam u telvâseli bir cân ki derler o biziz	Ne ararsın Şühîyâ kılma tefahĖuş gönlüm Ma’îl-i büse-i cânân ki derler o biziz	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
75a	Şühî	Dehr-i fâniye göñül verme şakın kılma heves İĞtilât eyleme nâs-ile olan ülfeti kes	Şühîyâ sen daği gel eyle tevekkül Hâkka Âh u zâr etmeyegör olmaya mânend-i ceres	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün	Harfû’-s-Sâ Mine’-d-Dîvân
75a	Şühî	Nice evşâfıñ ede hüsünün anıñ cümle-i nâs Ki sezâdır ola dergâhı derinde kennâs	Ėadriñ anlar bilici Ėalmadı Ėod şehrimiziñ Şühîyâ toldu fer u mâye derünü ecnâs	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	

³⁸ سکی کیونز کجی

³⁹ “âhiri çün” ifadesi fazlalık gibi görünmektedir.

⁴⁰ شفافلی

⁴¹ بهو شکر

⁴² اوسولکدر

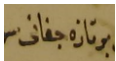
⁴³ بنکک

⁴⁴ بوخاغلر

75b	Şühî	Gel bizimle yeter ey dil-ber-i tannâz barış Râziyız siyeh yere merhem gibi pervâz ⁴⁵	Kim hesabdan kaçâ ol Şühî harâm- zâdedir Berü gel yârîni ile çok ⁴⁶ az sayış	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	Harfû's-Şın Mine'd-Divân
75b	Şühî	Bakdı yine im'ân-ı nazâr-ile baña dil-keş Luţf eyledi kıldı şulu şeftâlüsini başş	Reftâr-ile Şühî o güher-i yâri görünce Geldi yine nem dideye düşdü dile âteş	Gazel/5	mef' ülü/mefâ' ilü/ mefâ' ilü/fe' ilün	
76a	Şühî	Küy-i dil-dârında cânâ bed-liğâ ağıyârı aş Zülfüne aşmak dilersin iş bu miñnet-kârı aş	Dilde 'aşkıñ şu' lelenmiş Şühîyâ fanûs- veş Âsitân-ı devletiñ şakfında anı bârî aş	Gazel/5	fâ' ilâtün/fâ' ilâtün/ fâ' ilâtün/fâ' ilün	Harfû's-Şâ Mine'd-Divân
76a	Şühî	Ey gizli râzî şahñ-ı çemen nev-bahârı baş Bâğ-ı şükûfe leşkeri gel sebze-zârı baş	Şabr et cefâ vü cevriñe luţf eyle Şühîyâ Gel gir meyân-ı yâre bu gavgâyı bârî baş	Gazel/5	mef' ülü/fâ' ilâtü/ mefâ' ilü/fâ' ilün	
76b	Şühî	Bir şeb ki çıkdı hüsñünü çün kıldı mâha 'arz Etdi kazâ-yı hışmını bahtı siyâha 'arz	Şânün-ı 'aşka eyledi çünkim muhâlefet Şühî sezâdır eyleyesin taht-gâha 'arz	Gazel/5	mef' ülü/fâ' ilâtü/ mefâ' ilü/fâ' ilün	Harfû'l-Dat Mine'd-Divân
76b	Şühî	Kâmil kemâl-i 'ilm-ile eyler kemâliñ 'arz Arzın cenûb-ı fâli' -i sa' dîn şimâliñ 'arz	Rencide etme hâtır-ı dil-dârı Şühîyâ Şâyed gelir geçer bize eyler cemâliñ 'arz	Gazel/5	mef' ülü/fâ' ilâtü/ mefâ' ilü/fâ' ilün	
77a	Şühî	Söylenir dilden dile ol dilberin şanı gâlat Okunur mu ben dedim gönçe dehâni bî- nuşat	Dûd-ı fırkâtle dem-â-dem hün-ı eşkim Şühîyâ Rûz [u] şeb çeşm-i hâzînimde aşar mânend-i Şat	Gazel/5	fâ' ilâtün/fâ' ilâtün/ fâ' ilâtün/fâ' ilün	Harfû'l-Tâ Mine'd-Divân
77a	Şühî	Dil-i endüh gam ister idi bir behre neşât Verdi envâr-ı tecellî-i Hudâ dehre neşât	Olmasa ger kalınurdu gam-ı hayretde şamu Şühîyâ hoş bedel olmuş hele her kahra neşât	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	
77b	Şühî	Bugün ol mâh-liğâ âfet-i cân eyledi hâz Resm-i âyin ile ol tâze civân eyledi hâz	Giderip hacet-i yâr açdı çü vuslat bâbın Şühîyâ sırr-ı nihân oldu 'âyân eyledi hâz	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	Harfû'z-Zâ Mine'd-Divân
78a	Şühî	Seni çün ahsen-i şüretle yaratdı Şânî Olamaz kimse tecellî-i Hudâya mâni'	Dağı ey şüh-ı cefâ kalmadı bu tende mecâl Ne kadar şabr-ile kim cevriñe olduk kânî'	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	Harfû'l-'Ayın Mine'd-Divân Mahlas yoktur. "Şüh-ı cefâ" tamlamasında mahlasına telmihte bulunmuş olmalıdır.
78a	Şühî	Şimdi şâd olmadadır rûz [u] leyâl-i vera' Bize düşdü yalnız âhiyla feryâd u ceza'	Şühîyâ kalmadı yer küse-i vahdet hoşdur Zînet-i nâsa gönül verme şağın kıлма tâma'	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	
78b	Şühî	Rûz-ı evvelki dem-i hicr-ile kândırdı dimâğ Dâğ-ı gam bu dil-i bî-çâreyi yandırdı ocağ	Şühîyâ dâğ-ı gam-ı hasreti çok yaşlandıñ Senñi tâze yazık kâna boyandırdı o dâğ	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	Harfû'l-Gâyın Mine'd-Divân
78b	Şühî	Bârek 'allah ne güzeldir o güzel kim yüzü ağ Cân meşâmıyla mu' attar kıla dil-sûzu dimâğ	El-amân Şühî o bî-dâdnñ elinde kaldık Ne revâdır ola 'aşıklara her dem sözü dâğ	Gazel/7	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	
79a	Şühî	Katı hoş hâl idi dünyâ hele tab'ımca selef Şimdi gerdânımızda geçdi çü mânend-i kelef	Şühîniñ rûhunu kim hayr ile yâd eyler ise Vere Hâk luţf u 'atâ birle aña mâl-i halef	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	Harfû'l-Fâ Mine'd- Divân
79a	Şühî	Bir clem bir dağı ben fırkat-i gamla bir şâf Cümlemiz yek-dil olup eyleyelim hayli maşâf	Bükeriz(?) ⁴⁷ dağı temennâ-yı vişâl etmez isen Şühîyâ bir de şağın etme baña lâf [u] güzâf	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	79. varaktan 82. varağa geçilmiştir. Aradaki varaklar kopuktur.
79b?	Şühî	Revâ mı ey güzel bu dil firâkıñdan cüdâ olmak Aña hil' at[i]dir dâ'im gamıñla aşınâ olmak	Geçer evkâtı Şühîniñ gamıñla rûz [u] şeb ey meh Düşer mi şanıña haqqında anıñ bî-vefa olmak	Gazel/5	mefâ' ilün/mefâ' ilün/ mefâ' ilün/mefâ' ilün	Harfû'l-Kâf Mine'd-Divân
79b?	Şühî	Gül için yok yere bülbül şakır ard arası yok Yoklasan kuşca vücûdunda anıñ yarası yok	Hoşca rakş eyler idi şâki gece meclisde Şühîyâ n'eylesin engüştte dü çârpâresi yok	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	
79b?-?	Şühî	Çarh-i feleğin girye-i nâ-sâzına bir bak Ânıñ baña etdikleri sen nâzına bir bak	Sayfa koptuğu için makta beyti yoktur.	Gazel/5	mef' ülü/mefâ' ilü/ mefâ' ilü/fe' ilün	
?-82a	Şühî	Sayfa kopuk olduğu için matla beyti yoktur.	Çekilmez derde düşdüm Şühîyâ ol mâh- rûlarla Ne âğuşa çekip ne hüd mey-i seyyâlesin gördüm	Gazel/?	mefâ' ilün/mefâ' ilün/ mefâ' ilün/mefâ' ilün	
82a	Şühî	'Aceb ol dil-bere biz bir gün olur mu çatalım Ten-i 'uryân-ile ol bahr-i neşâta batalım	Şühîyâ zevk [ü] şafâ eyleyeler yâr ile biz Ne revâ der-i miñnetde yalavuz yatalım	Gazel/5	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	

82a-83b	Şühî	Teni ‘uryânî ol şühûn görünce qadd-i dâl oldum Ferâmûş oldu serden şaîki ‘aqlım gayr-ı hâl oldum	Sayfa koptuğu için makta beyti yoktur.	Gazel/?	mefâ‘îlün/mefâ‘îlün/ mefâ‘îlün/mefâ‘îlün	
83b	Şühî	Sayfa koptuğu için matla beyti yoktur.	Hemişe câh-ı ikbâliyle şühûn Şühîyâ da’im Şafâ-yı ‘izz ü nâz-ile cihânda müstedâm olsun	Gazel/?	mefâ‘îlün/mefâ‘îlün/ mefâ‘îlün/mefâ‘îlün	
83b	Şühî	Cihân fâkıyla cerrârîn taşaddur ehl-i bâyından ‘Aceb hayretde kaldı şüphesiz dil böyle âyinden	Olur elbetde birgün destîle ol genc ü zer vâsıl Naşibîn var ise pinhân olan Şühî defâyinden	Gazel/5	mefâ‘îlün/mefâ‘îlün/ mefâ‘îlün/mefâ‘îlün	
83b-84a	Şühî	Yeni başdan yine bir şüh-ı cihânî severin Gönül eğlencesi bir tâze cifânî ⁴⁸ severin	Kulağ aşmam Şühîyâ her sözü ben dinleyemem Pür-lefâifile şuhân-dâr-ı zebânî severin	Gazel/9	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	*49
84b/85b?	Şühî	Yeter ey muğbece-i cilve-fürûş-ı dil-cü Kalmadı bende şabır sende ne hâletdir bu	Ğazabıyla Şühîyâ nîm-nigehden başka Eder oldu bize ol gayrı edâlar bre hû	Gazel/7	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	85. varak kopuktur. Harfî’l-Vâv Mine’d-Divân
84b/85b?	Şühî	Baîa medh eylediğin gözleri mestâne mi bu Gönül eğlencesi ol şem‘-i şebistâne mi bu	Yine ol şüh gâzab birle şitâbân eyler Elde hançer gelişi Şühî ne dostâne mi bu	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/feilün	
86a	Şühî	Bîñ nâz-ile kaşın ki każâ yayını kurdu Tîz-destlik ile pûte-i ‘aşkuma ok urdu	Gelseydi eger nâz-ile cevâna o dil-ber Şühîyi sitem-girye-i meydâne okurdu	Gazel/5	mef‘ ülü/mefâ‘îlü/ mefâ‘îlü/fe‘ ilün	Harfî’l-Yâ Mine’d-Divân
86a	Şühî	Gördüm ol şüh dil-ârayı yanınca zağrı Seg rakîb idi berâberce gider muhtaşarı	Toymanın karnı umarım Şühîyâ ağıyarın Nâ-murâd eyledi dil-dârî kör olsun başarı	Gazel/7	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
86b	Şühî	Seni sevmek baîa bir tûrfe ‘acâyib gam-idi Yoksa üflâdeler içre benim âyâ nem-idi	Şühîyâ şubha degin ağılamadan kurtuldun Hamdû ‘illâh hûn-ı eşkiñle dü-çeşmiñ nem idi	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
86b	Şühî	Eyledi pîrlik elîf kaddimi hâş lām gibi Tarafeynim kuşadıp dutdu tenim dām gibi	Gün ola kim Şühîyâ şî‘ riñî târîh edeler Bir zamân söylenesin dilde ser-encām gibi	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
86b-87a	Şühî	Dersin bu fenâ tekyede efkâr dükendi Şanna dil-i âşuftere kâr dükendi	Şerh eyleyicek sözü dilin derd-ile Şühî Kalmadı dañi ‘aşka heves-kâr dükendi	Gazel/5	mef‘ ülü/mefâ‘îlü/ mefâ‘îlü/fe‘ ilün	
87a	Şühî	Güzelin şahñ-ı sarayında müdām işlemeli Mâh u sâl-ile sürür eyleyüben kışlamalı	Şühîyâ bâcını kânûn-ile vermezse eger Hüsñün emti‘ asın hem açıp hem şişlemeli	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
87a	Şühî	Kılsın izâfe ‘ömrüne Şühî ‘ömr sermedi Sevdim görünce cân-ile Şühî bir Muhammedi Medh eyle Şühî kıl pend-i Ahmedi Yine sevdim bulunca Şühî bir Muhammedi		Divan tamamlandıktan sonra bu dizeler yazılmış ve ardından “Şühî Bengi-zâde Hacı ‘Osmân Efendi” imzası atılmıştır.		
87b	Nedîm ⁵⁰	Gerdeni şafî beyâz eyle ki kâfur gibi Çeşm [ü] ebrûsu siyâh böyle ki semmûr gibi	Sû’-i zan eyleyemem garîblere amnâ kim Derd-i ‘aşkıñla Nedîmâ hele rencûr gibi	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
87b	Kâmil ⁵¹	Sevdimse hañâ etmedim ol şuh-levendi Kim cevri-ile eyler beni pâ-mâl-i semendi	Ol mihr-i ziyâ-perveri teşhîre hevesle Kâmil atarız encüm-i eflâke kemendi	Gazel/7	mef‘ ülü/mefâ‘îlü/ mefâ‘îlü/fe‘ ilün	
88a	Kâmil	Vaşılma dil-berîñ ağıyar-ile tedbir ederiz Hayl-i ümmîdimizi beste-i takdîr ederiz	Kâmilâ lâleye ta‘ allüm için süziş-i dil Şafha-i sineye dâğ-ı dili taşvîr ederiz	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
88a	Kâmil	Derlerdi gerçi mâil-i cevri [ü] cefâsını Ammâ bu deñlü bilmez idim bî-vefâsını	Geh tâlib-i vişâl olursun gehi firâk Bu güne ben de añlamadım Kâmilâ seni	Gazel/5	mef‘ ülü/fâ‘ ilâtü/ mefâ‘îlü/fâ‘ ilün	
88a	Kâmil	Medhûş-ı leb-i la‘ lîñ olup âl karanfil Olmuş gül-i ruhsârîna meyyâl karanfil	Kâmil gibi üflâde geçip kaddîne kalmış ‘Aşkıñla elif kâmeti dal karanfil	Gazel/5	mef‘ ülü/mefâ‘îlü/ mefâ‘îlü/fe‘ ilün	
88b		“Tefe’ül-nâme budur ki” başlıklı mensûr bir metin vardır.				
89a		Sayfa boştur. Sayfanın başında Arapça bir ifade altında da Türkçe çevirisi bulunmaktadır. Bir önceki sayfada yer alan tefe’ül-nâme ile ilişkilidir. Son sayfaya (117a) kadar benzer şekilde her varanın sadece a yüzünün başında bir Arapça ibare ve Türkçeye çevirisi bulunmaktadır.				
89b-90a	Tîgî Çelebi	Baîa kemlik şatanlar dâ ‘imâ eylükle şâd olsun Zevâlüm isteyenler gün gibi rûşen-nihâd olsun Kuşûrum gözleyen kâmilleriñ ‘ömrü ziyâd olsun Mükâfâtum dimem bir muhtezâ-yı ‘adl [ü] dâd olsun Yıkanlar hâtır-ı nâ-şadımı yâ Rabbi şâd olsun Benimçün nâ-murâd olsun diyenler ber-murâd olsun	Murâd üzere felekde görmeyüp şenlik yüzün üstâd Harâb-âbâd ‘âlemde çeker bîñ cevri-ile bî-dâd Olup derd [ü] belâ-yı dehr-i dûna Tîgîyâ mu‘ tād Koyup bu matla‘ı hüzniyle gitdi ‘Ulvi-i nâ-şâd Yıkanlar hâtır-ı nâ-şadımı yâ Rabbi şâd olsun Benimçün nâ-murâd olsun diyenler ber-murâd olsun	Tesdis/5	mefâ‘îlün/mefâ‘îlün/ mefâ‘îlün/mefâ‘îlün	Tesdis-i Tîgî Çelebi

civân olsa gerektir.

⁴⁹ Gazelden sonra sayfanın altında boşluk kalmıştır. Bu boşluğa farklı bir kalem ve çok kötü bir hat ile altı beyitlik bir şiirin sonradan yazıldığı anlaşılmaktadır. Şiir okunamamıştır.

⁵⁰ MM’de 150. gazeldir.

⁵¹ Kâmil mahlaslı şairlerden hangisi olduğu tespit edilememiştir.

90a	Şadık ⁵²	Hudâyâ etme hâlî dâ'imâ dilden Şekûr ismin Gözümden dūr kılma pertev-i envâr-ı Nûr ismin Enîs et dem-be-dem bu kalb-i bî-şabrah Şabûr ismin Baña gayret müeyesser eyle virdim kıl Gayyûr ismin Ya mahv et levh-i 'îşyândan bu 'abd-i pür-kuşûr ismin Çıkar yâ Rabbi ya Esmâ'-i Hüsnâdan Gâfûr ismin	Du'âsın müstecâb eyle Şadık'ın şubh u mesâ hakkı Resûlün Muşafâ ile cemî' enbiyâ hakkı Refîk et ki tevfiğin gürûh-ı evliyâ hakkı Tevakkûfsuz kabul-i dergehin olan du'â hakkı Ya mahv et levh-i 'îşyândan bu 'abd-i pür-kuşûr ismin Çıkar yâ Rabbi ya Esmâ'-i Hüsnâdan Gâfûr ismin	Tesdis/5	mefâ'ilün/mefâ'ilün/ mefâ'ilün/mefâ'ilün	Tesdis-i Şadıkî
90b	Rûhî Efendi ⁵³	Şanma ey h'âce ki senden zer ü sim isterler <i>Yevme lâ yenfe'uda</i> ⁵⁴ kalb-i selîm isterler	Ezber it kışsa-i esrâr-ı dili ey Rûhî Hâzîr ol bezm-i İlâhîde nedim isterler	Gazel/13	fe' ilâtün/fe' ilâtün/ fe' ilâtün/fe' ilün	Kaşide-i Rûhî Efendi ⁵⁵
91a-91b	Ken'ânî-yi Bî-çâre ⁵⁶	Ka'be-i küyûn olupdur 'âşıkâ huld-i berin Âb-i kevşerdür duduğın nitekim mâ-yi mu'in Kâkülünde gül müdür sünbül müdür rûhu'l-emîn Hüsnün nakşında 'âciz Mânî-yi nakkâş-ı Çîn Var ise sensin bugün cümle güzellerden güzin 'Âşık'ın kalbinde 'aşk'ın eylediğün gayet metin Saña kul olan olur dünyâda mülke serverin Görmemiş mişlîn cihânda dağ her giz hürdebîn Hoş yaratmışsın muşavver hübu Rabbü'l-'âlemîn Allâh Allâh bu ne hüsn olur hezârân âferîn	Ebr-i zülfün gün yüzüne eyleme ey mâh nişâb Zilleti ref' eyle gitsin aradan ta kim hicâb Misterîdir gün yüzünden nûr uğurlar mâh-tâb Her şehir bendiğün gibi kapıñ tolanır âfitâb Ben kuluñdan eyleme lutf eyle şâhim ictinâb Kulların sensiz ne mümkün olmaya 'âlî cenâb 'Âşık olmuştur saña dünyâda cümle şeyh u şâb Bunu der Ken'ânî-yi bî-çâre vaşfından cevâb Sözü hatm edip dedi <i>yâ leyteni küntü türâb</i> ⁵⁷ Allâh Allâh bu ne hüsn olur hezârân âferîn	Mu'aşşer-i Mutekerrir/5	fâ' ilâtün/fâ' ilâtün/ fâ' ilâtün/fâ' ilün	Mu'aşşer-i Ken'ânî-yi Bî-çâre
92a-92b	Fevrî ⁵⁸	Baňa yâ Rab cihânda dimezem tâc ü hilâfet vir Ya sultân-ı cihân-gîr eyleyüp küllî riyâset vir Ya bir şâh-ı Süleymân-şâna destûr it vezâret vir Ya erbâb-ı menâsib gibi 'izzet vir siyâdet vir Cihâni ehline sevğ eyle baňa şevğ u hâlet vir Kesâfet kalbi jenk itdükce şa[y]kal kıl leâfet vir Kemâl-i fazl [u] kût-ı lâ-yemût-ile sa'âdet ver Dem-i âhîrde imân dünyede şabr u kanâ'at vir	İlâhî Fevrî'nün itdüğü zikr ü âh hakkıyçün Yolunda baş u cân viren gedâ vü şâh hakkıyçün Müsemma-yı mağâm-ı qurb olan dergâh hakkıyçün O dergâh içre olan nâle ile vâh hakkıyçün Havâş tapuña irişdiren şâh-râh hakkıyçün O râh içre bulunan 'izz ü fazl [u] câh hakkıyçün Cemî' enbiyâ ile Resûlullâh hakkıyçün Dem-i âhîrde imân dünyede şabr u kanâ'at ver	Müsemmen-i Mutekerrir/5	mefâ'ilün/mefâ'ilün/ mefâ'ilün/mefâ'ilün	Müsemmen-i Fevrî-yi Fâzıl
93a	Ahmedî (Duğakin-zâde) ⁵⁹	Her kim bize ta'n eyler ise nev'-i beşerden Hâk şaklasun 'âlemde anı havf u haşardan	Vahdet denizi bahrisidir Ahmedî gel gör Tevhîdi kırmaz kendi geçer cân[i]le serden	Gazel/12	mef'ülü/mefâ'ilü/ mefâ'ilü/fe'ülün	Kaşide-i Beççe Ahmedî (Duğakin-zâde) ⁶⁰
93b-94b	Belîğî ⁶¹	Ehl-i diller meclisidir ravza-i huld-i berin Gel ma'ârif câminü nûş it bugün kevşer gibi	Ey Belîğî bu kaşide bir gül-i ra'nâdurur Yâre şûr baş ⁶² üzere tutarlarsa verd-i ter gibi	Kaside/28	fâ' ilâtün/fâ' ilâtün/ fâ' ilâtün/fâ' ilün	Kaşide-i Belîğî
94b-95a	Selâmî Efendi ⁶³	Ey Resûl-i fâhr-i 'âlem câmi'-i ümmü'l-Kitâb Maẓhar-ı zât-ı Hudâsın maẓşad-ı 'âlî-cenâb	Kıl Selâmîye nazar tâ keşf ola nûr-i ilâh Kalmaya ol 'âlem-i aşliyyesine bir hicâb	Kaside/17	fâ' ilâtün/fâ' ilâtün/ fâ' ilâtün/fâ' ilün	Kaşide-i Selâmî Efendi (Başlık "Selvî Efendi" yazılmış sonra farklı renkte bir kalemle Selvî'nin

⁵² Şadık mahlaslı şairlerden hangisi olduğu tespit edilememiştir.

⁵³ CA'da 417. gazeldir.

⁵⁴ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ "Evladın ve malın yarar sağlamadığı gün." Şuara suresi 88. ayetin bir kısmı.

⁵⁵ Şiirin kaside olduğu belirtilmişse de şiir gazel nazım şekliyle kaleme alınmıştır.

⁵⁶ Kaynaklarda bu mahlası kullanan bir Dîvân şairine rastlanmamıştır.

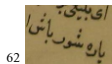
⁵⁷ "Keşke toprak olsaydım" Nebe suresi 40. ayetin bir kısmı.

⁵⁸ NS'de 217-219. sayfalar arasındadır.

⁵⁹ HS'de 214. gazeldir.

⁶⁰ Şiirin kaside olduğu belirtilmişse de şiir gazel nazım şekliyle kaleme alınmıştır.

⁶¹ YK'de 91 beyittir.

⁶³ Selâmî mahlaslı şairlerden hangisi olduğu tespit edilememiştir.

						üzeri çizilip "Selâmi" ⁷⁶ yazılmıştır.
95b-96a	‘Âlî Efendi ⁶⁴	Yine bir şâha esîr itdi beni devr-i zamân Yine bir âteş-ile oldı vücûdum sûzân Ne nazîri bulunur ne olur aña akrân İ’ tîkâdum budurur mişli bulunmaz el’ân Nedür ol kâmet-i bâlâ nedür ol hüs-n-ile ân Toğrısın söyleyeyin aña kıyâs eyle hemân Hicr-i Yûsuf’da benim Yûsuf’umı görse ‘ayân Giryeden el yur-idi Hâzret-i Pîr-i Ken’ân	Tutulum şive [vü] nâz ile helâk ide seni Düşmeye gerdeniñe kâkül-i ‘anber-şikeni Dem-i vuşlatda girüp aramıza pîreheni Kömaya sîne[ye] sarmağa o nâzûk bedeni O maħalde baña yüz virmeye vech-i haseni Ne beni kıya anıñ ğamzesi ‘Âlî ne seni Yine hiç cevri ü cefâsından anuñ ağlamazam Terk idüp ol şanemi ğayrıya meyl eylemezem	Müsemmen/5	fe’ ilâtün/fe’ ilâtün/ fe’ ilâtün/fe’ ilün	Müsemmen-i ‘Âlî Efendi
96b	Haylî Çelebi (Bursalı) ⁶⁵	Ey Resûl-i Hâk yüzün nûr-ı hidâyetdür senüñ Sıdk-ile yoluñda cân virmek sa’âdetdür senüñ La’l-i nâbuñ gevher-i kân-ı hâkîkatdür senüñ Her kelâmuñ dürr-i deryâ-yı nübüvvedür senüñ Zât-ı pâküñ şâh-ı iklim-i risâletdür senüñ Dâ’imâ ‘âşilere kârûñ şefâ’atdür senüñ	Çâr-ı yâr içre Ebûbekir oldı saña yâr-ı ġâr ‘Adl-ile virdi ‘Ömer şer’-i şerife iştiħâr Kıldı tertib-i kelâm-ı Hâk ‘Osmân âşikâr Çaldı emrûñle ‘Âlî a’-dâ-yı dîne zû’l- fîkâr Zât-ı pâküñ şâh-ı iklim-i risâletdür senüñ Dâ’imâ ‘âşilere kârûñ şefâ’atdür senüñ	Tesdis/4	fâ’ ilâtün/fâ’ ilâtün/ fâ’ ilâtün/fâ’ ilün	Tesdis-i Haylî Çelebi Şiirde mahlas kullanılmamıştır.
97a-97b	Nef’î ⁶⁶	Baňa gerekmez kerem-i rûzigâr Olmasa tek dilde ğam-i rûzigâr	Çok yaşaya tâ o kadar kim aña Ola nümâyân harem-i rûzigâr	Gazel/45	müfte’ ilün/müfte’ ilün/ fâ’ ilün	Kaşıde-i Nef’î Efendi ⁶⁷
98a-98b	Nesîmî ⁶⁸	Çün beni bezm-i ezelden eyledi ol yâr mest Ol cihetden görinür bu çeşmime deyyâr mest	Ey Nesîmî sırr-ı Hâk’ıñ mahremisin sen bugün Söyleyen kudret dilidür ma’-nâ-yı esrâr mest	Gazel/28	fâ’ ilâtün/fâ’ ilâtün/ fâ’ ilâtün/fâ’ ilün	Kaşıde-i Seyyid Nesîmî ⁶⁹
99a-99b	Hayretî ⁷⁰	‘Aceb ‘âlemde bu ğavġâ nedendür Bu hây u hüy bu eyvâ nedendür	Velîkin Hayretî hayret almış Bilimez aşlını aşlâ nedendür	Kaside/26	mefâ’ ilün/mefâ’ ilün/ fe’ ilün	Kaşıde-i Hayretî
99b	Fuzûlî ⁷¹	Sevdi gönlüm şu dil-dârı vefâsı olsun olmasun Ânı terk eylemek yokdur cefâsı olsun olmasun	Fuzûlî hücreye tenhâ gelicek ol melek- simâ Öpüp ağzın dudâġın em rızâsı olsun olmasun	Gazel/5	mefâ’ ilün/mefâ’ ilün/ mefâ’ ilün/mefâ’ ilün	Fuzûlî
100a	Bâkî Efendi ⁷²	Zaħm-ı dilden kan akar bu çeşm-i giryân bî-ħaber Ġarķa virdi ‘âlemi bir kaķre ‘ummân bî- ħaber	İtlerûñle her gice ğavġâda Bâkî çâkerûñ Ĥ’âb-ı ġafletde yatur aġyâr-ı nâdan bî- ħaber	Gazel/5	fâ’ ilâtün/fâ’ ilâtün/ fâ’ ilâtün/fâ’ ilün	Bâkî Efendi
100a	‘Ulvi ⁷³	Hasta câna hâlet-i mevt irdi cânân bî- ħaber Bir devâsız derde düşdüm ki Loķmân bî- ħaber	‘Ulviyâ ġurbetde kâldım bî-kes ü tenhâ ġarîb Cümle yârân ġaflet üzre cümle ilhvân bî- ħaber	Gazel/5	fâ’ ilâtün/fâ’ ilâtün/ fâ’ ilâtün/fâ’ ilün	Naķire-i ‘Ulvi
100b	Feyzî Efendi ⁷⁴	Dil bu dem durmaz gezer meyħânenen mey-ħâneye Câm-ı lâ’lîñ nüñ ider meyħânenen mey- ħâneye	Câm-ı ‘aşķı ile yârûñ Feyzî hayy-ı mest olup Dolaşur üftâdeler mey-ħânenen mey- ħâneye	Gazel/5	fâ’ ilâtün/fâ’ ilâtün/ fâ’ ilâtün/fâ’ ilün	
100b	Dânişî ⁷⁵	Eyledikçe dil keder mey-ħânenen mey- ħâneye Sâķiyâ lâ’lün şorâr peymânenen peymâneye	Şevķ-ı lâ’liyle o yârûñ mest olup ey Dânişî Küp o şer’ ⁷⁶ üftâdeler ĥum-ħânenen ĥum- ħâneye	Gazel/5	fâ’ ilâtün/fâ’ ilâtün/ fâ’ ilâtün/fâ’ ilün	Naķire-i Dânişî
101a	Nev’î Efendi ⁷⁷	Bugün aķ sâde giymişsin yine var mâh- peykerlik Güzellenmiş ey âfet nedür bu tâzelik terlik	Ta’ alluķ resmini gel şafħa-i dilden tirâş eyle Ĥalâş ol kayd-ı nefsünden budur Nev’î ķalenderlik	Gazel/5	mefâ’ ilün/mefâ’ ilün/ mefâ’ ilün/mefâ’ ilün	Nev’î Efendi
101a	‘Ulvi ⁷⁸ (Derzi-zâde)	Nedür bu serv-ķadlık lâle-ħadlık mâh- peykerlik Nedür bu sîm-tenlik nâzeninlik nâz- per[ver]lik	Belâ vâdîlerinde ġeşt idenler pûst-pûş olsun Yaraşur ‘Ulviyâ seyyâh olanlara ķalenderlik	Gazel/5	mefâ’ ilün/mefâ’ ilün/ mefâ’ ilün/mefâ’ ilün	Naķire-i ‘Ulvi

⁶⁴ İHA’da terķib-bendler başlġı altındaki 7. şiiirdir.

⁶⁵ RE’de sadece ilk bendi bulunmaktadır.

⁶⁶ MA’da 42. kasidedir ve 46 beyittir.

⁶⁷ Şiirin kaside olduġu belirtilmişse de şiir gazel nazım şekliyle kaleme alınmıştır.

⁶⁸ HA’da 22. gazeldir ve 34 beyittir.

⁶⁹ Şiirin kaside olduġu belirtilmişse de şiir gazel nazım şekliyle kaleme alınmıştır.

⁷⁰ ÇT’de 17. kasidedir ve 30 beyittir.

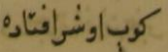
⁷¹ KA ve AK’da bulunmamaktadır.

⁷² SK’nin hazırladıġı Bâkî Dîvânı’nda bulunmamaktadır. Aynı mahlası kullanan şairlerden hangisine ait olduġu tespit edilememiştir.

⁷³ Ulvî mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduġu tespit edilememiştir fakat Derzi-zâde Ulvî olması kuvvetle muhtemeldir.

⁷⁴ Feyzî mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduġu tespit edilememiştir.

⁷⁵ Dâniş ve Dânişî mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduġu tespit edilememiştir.

⁷⁶

⁷⁷ MTAT’de 262. gazeldir.

⁷⁸ İÇ’de 312. dazeldir.

101b-102a	Gamî (Mahmud)	Dün görüp dil-beri olsun bize gaddâr didüm Gelmedün yanına gitdün kanı ikrâr didüm Ne revâdur taqımasın gül-i ser-hâr didüm İdesin cân-ı cihândan beni bî-zâr didüm Bülbülün zârûn işit ey yüzi gül-zâr didüm ‘Ahd ü peymânîña gel itme in-kâr didüm Meded Allâh seversen meded ey yâr didüm Va‘ de-i vaşla ⁷⁹ hilâf eyleme zinhâr didüm	Yeter öldün Gamîyâ hecr[i]le gam-h‘âr didi Hâne-i kalbini teng itmesün efkâr didi Varırım bekleyesin dâr-ile divâr didi Bu gice ‘arz iderem çeşmiñe didâr didi Şubha dek saña kalem vaşlını işâr didi Sırrını tek eyleme kimseye izhâr didi Meded Allâh seversen meded ey yâr didüm Va‘ de-i vaşla hilâf eyleme zinhâr didüm	Terci-Bend/6	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	Terci-bend-i Gamî
102b	Hevâyî ⁸⁰	Şakşıdan kor almağa tiryâkiden nevbet mi var Odasında Kadri şolağın meger râhat mı var	Bir nefes dükkânımın önünden olmazsın ırâğ Yoşsa ey sâ‘il Hevâyî ile ünsiyet mi var	Gazel/4	fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilâtün/ fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilün	Nezâyifât-ı Hevâyî-i Şi‘r
102b	Hevâyî ⁸¹	Kışşay[y]ı meclisde tamâm itme şuş Uzun uzun başt-ı merâm itme şuş	Sürme Hevâyî garîb iştilâh Kendiñi rûsvâ-yı enâm itme şuş	Gazel/4	müfte‘ ilün/müfte‘ ilün/fâ‘ ilün	
102b	Hevâyî ⁸²	Sür şalıp halk arasında şakîl olma şakın Kendi miqdârını bil hür [u] zelîl olma şakın	Öğrenür var ise dirîğ itme mürekkbeciliği Ey Hevâyî hele şan‘atda buhul olma şakın	Gazel/4	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
103a	Hevâyî ⁸³	Hâl fülûl zülf sünbül leb sükker hat kalbe misk Ol dükkân-ârâm-ı hüsn ‘attâr şeklin bağlamış	Bir güzel sevdim Hevâyî gicelik kavuk giyer Sürmelü gözlü köçek cengâr şeklin bağlamış	Gazel/3	fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilâtün/ fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilün	
103a	Hevâyî ⁸⁴	Almadım şefalisin dil-dârûn Al berâtun sikeyim tûmarun	Ey Hevâyî güler elbet okuyan Kati pek maskaradır eş‘ârûn	Gazel/5	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilün	
103a-b	Hevâyî ⁸⁵	Pirezen vaşf itme evvel fenniyye Derd-i sulhânım efendim söyle ye	Bir yere gelmiş gurûh-ı ibistân Dal-yarağ olup Hevâyî hüyla ye	Gazel/6	fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilâtün/ fâ‘ ilün	
103b	Hevâyî ⁸⁶	Bir zamân biz daği aylakça-i tersâne idük Tahtaya dülgâr âhene çengâne idük	Evlilik şimdi Hevâyî katı farıtdı bizi Ergin iken köçek [ü] kaşpe-i arhâne idük	Gazel/4	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	
103b	Hevâyî ⁸⁷	Ağlayup didi beşikde bebegim Şişeden idi kırıldı sübegim	Ey Hevâyî daği çok söyledim Şi‘rime baksa begenseydi begim	Gazel/6	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilün	
104a	Hevâyî ⁸⁸	Yayma ağzın Kırmılı kıırma yalancılar gibi Açma kütunun kapağını yalancılar gibi	İntizâm-ı nazmuñ olsun kadde-i ‘ıkd-i bere(?) ⁸⁹ Dir Hevâyî sözlerün sen de şogancılar gibi	Gazel/5	fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilâtün/ fâ‘ ilâtün/fâ‘ ilün	
104a	Hevâyî ⁹⁰	Piyâdeyken gönül ferzâne olduñ bunda bir iş var Kapa ardın önün şahım şakın açmazdan kiş var	Hilâl-i ‘id[i] işte görmedim ben rûze[y]i tutdum Hevâyî bu sözümde yok yalân câ‘iz ki yanlış var	Gazel/6	mefâ‘ ilün/mefâ‘ ilün/ mefâ‘ ilün/mefâ‘ ilün	
104b-105a-b	Fehîm ⁹¹	Ey nigâh-ı gâzîbi mest-i mey-i naḥvet-i nâz Gamzesi sâķî-i câm-ı ecel-i ehl-i niyâz Ey fîrûğ-ı ruh-ı hûy-gerdesi hûşid-güdâz Ey leb-i nâdire gül-berg-i gül-i gülşen-i râz Korkaram râzumu fâş ider ol çeşm-i gammâz Âşinâ oldı dile gamze-i peykâne-nevâz Şeb-i hier ü gam-ı zülf ü dil-i sevdâ-perdâz İhtiyârî degül âh eyler-isem tûl [u] tûrâz Âh idersem n‘ola sevdân[i]le tölmiş gönülüm Haberüm yok ki senün ‘âşıkun olmuş gönülüm	Hüsünü görse eger Yûsuf olur bende saña Ḥayli ‘uşşâk nice olmasun efgende saña ‘Âşık olurduñ eger görse idün sen de saña Ba‘dû ezin bendeylem ey şüh-ı cihân ben de saña Ḥande ⁹² it ağlasa hâlün dil-i nâlende saña Böyledür kısmet-i Ḥaḳ girye baña ḥande saña Bir naşihatdûr ider ‘âşık-ı şermende saña Korkaram yâr olur ağıyar-ı firîbende saña Girde-bâlîn gül-âgendün idüp pûte-i hâr Derd-i ḡayretle helâk ola Fehîm-i bîmâr	Terkib-Bend/7	fe‘ ilâtün/fe‘ ilâtün/ fe‘ ilâtün/fe‘ ilün	Fehîm-i Terkîb-bend

⁷⁹ Şiirde “vaşfa” yazılmış olsa da anlam gereği “vaşla” olmalıdır.

⁸⁰ ZVÇ’de 51. gazeldir ve 5. beyittir.

⁸¹ ZVÇ’de 77. gazeldir ve 5. beyittir.

⁸² ZVÇ’de 113. gazeldir ve 5. beyittir.

⁸³ ZVÇ’de 75. gazeldir ve 5. beyittir.

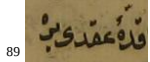
⁸⁴ ZVÇ’de 90. gazeldir

⁸⁵ ZVÇ’de yoktur.

⁸⁶ ZVÇ’de 91. gazeldir ve 5. beyittir.

⁸⁷ ZVÇ’de 112. gazeldir ve 9. beyittir.

⁸⁸ ZVÇ’de 153. gazeldir.

⁸⁹ ZVÇ’de 34. gazeldir ve 7. beyittir.

⁹¹ Tû’de “Musammatlar” başlığı altındaki 4. şiirdir.

⁹² Şiirde “Kande” yazılmış olsa da anlam gereği “Ḥande” olmalıdır. Mecmuada benzer hatalarla sık karşılaşılmaktadır.

105b-106a	Ahmedî ⁷⁹³	Ey gonca-i dil-sitân dil-ber-i serv-i revân Bir gicecik gelesen bizim odaya hemân	Her şabâhûnâ gelesin Ahmediye viresin H'âce selamûn 'aleyk şâhum 'aleykûm	Gazel/10	Kullanılan vezin tespit edilememiştir.	Velehü yazılmış fakat Ahmedî'ye aittir. Bu şiir harekeli yazılmıştır.
106a	Edirmeli Fâiz ⁹⁴	Teşrifin ile hânemi reşk-i İrem eyle Ağlatma beni iki gözüm gel kerem eyle	Kânûn-ı belâgatde yine nakş-ı tûrâz ol Ey hâme ⁹⁵ -i hoş-lehce-i Fâ'iz nağam eyle	Gazel/5	mef' ülü/mefâ' ilü/ mefâ' ilü/fe' ilün	
106b-107a	Necîb ⁹⁶	Çuþb-ı a' zâm Hâzret-i Sultân Ahmed Hân kim Eylemiş mahz-ı kerâmet anı Hâkķ-ı ' İzz ü Cell	Taş dikdi râh-ı tã' âte gelüp Eyüb'de Yapdı Hân Ahmed iki zîbâ menâreyi bedel	Kıt'a/20	fâ' ilâtûn/fâ' ilâtûn/ fâ' ilâtûn/fâ' ilün	Tarih-i Minâre-i Eyyüb Enşâri
107b	Revânî ⁷⁹⁷	Lâle-veş alma ele sâgarı yâr olmayıcak Kılma şöbet hevesin tâze bahâr olmayıcak	Yâr gönüldde Revânî komadı şabr [u] karâr ' Aşık olan nice ider şabr [u] karâr olmayıcak	Gazel/5	fe' ilâtûn/fe' ilâtûn fe' ilâtûn/fe' ilün	
107b	Bâkî ⁷⁹⁸	Baňa cevri ile cefâ eyleme ihsân eyle Gayrıya mihr ü vefâ eyleme ihsân eyle	Bâkî-i haste-dili derd-ile dermânde koyup Garibi derde devâ eyleme ihsân eyle	Gazel/5	fe' ilâtûn/fe' ilâtûn fe' ilâtûn/fe' ilün	
108a	Bâkî Efendi ⁹⁹	Dehen-i goncada ol la' l-i şeker-bâr olmaz Bülbül-i bâğda bu lezzet-i güftâr olmaz	Şöyle nâz uykusına varmış o yâr Bâkî Ki cihân halkı fiğân eylese bi-dâr olmaz	Gazel/5	fe' ilâtûn/fe' ilâtûn fe' ilâtûn/fe' ilâtûn	
108a	Kabûlî ¹⁰⁰	Çeşm-i âhü-nigâr kim sevmez Şayda kâbil şikâr kim sevmez	Sevinse dil-ber Kabûlî hâz eyler ' İzzet ü i'tibâr kim sevmez	Gazel/5	fâ' ilâtûn/mefâ' ilün/ fâ' ilün	
108b	Bâkî ¹⁰¹	Sâkiyâ kalmaz imiş çünkü bu şöbet bâkî Mey-i gül-gün içelim bâde-i cennet bâkî	Bâkî ölsün yoluña pâdişâhum sen sağ ol Baht pâyende Hudâ yâr sa' âdet bâkî	Gazel/5	fâ' ilâtûn/fâ' ilâtûn/ fâ' ilâtûn/fâ' ilün	
108b	Riyâzî ¹⁰²	Yapmam dil-i mahzûnımı virân olacaktı Cem' olmasın ol dil ki perişân olacaktı	Mir'at-ı velî eyleme pâ-mâl-i mezellet Her pâresi bir ¹⁰³ olacaktı	Gazel/5	mef' ülü/mefâ' ilü/ mefâ' ilü/fe' ilün	
109a	Dervîş ¹⁰⁴	Müşerref oldu cân bezmi yine cânânımız geldi Bi-hamdillâh şafâ sürerek yerine cânımız geldi	Kanı bir cân-ı ' aşık kim bugün kurbân ola Dervîş Ki bir esrâra vâkıf nekbe-i ¹⁰⁵ mihmânımız geldi	Gazel/5	mefâ' ilün/mefâ' ilün/ mefâ' ilün/mefâ' ilün	Bu şiir harekeli yazılmıştır.
109a	Faşıhî ¹⁰⁶	Ey peri-rûşâr bilmem ülfetün kimlerledür Hiç görünmezsin ' aceb ünsiyetün kimlerledür	Hîç seni cem' iyyet-i erbâb-ı dilde görmeziz Ey Faşıhî-i zâr şimdü şöbetün kimlerledür	Gazel/5	fâ' ilâtûn/fâ' ilâtûn/ fâ' ilâtûn/fâ' ilün	Bu şiir harekeli yazılmıştır.
109b	Fuzûlî ¹⁰⁷	Öyle ser-mestem ki idrâk etmezem dünyâ nedür Ben kimem sâkî olan kimdür mey-i şahbâ nedür	Âh u feryâduñ Fuzûlî incidüpdür ' âlemi Ger belâ-yı ' aşk-ile hoşnûd iseñ gavgâ nedür	Gazel/5	fâ' ilâtûn/fâ' ilâtûn/ fâ' ilâtûn/fâ' ilün	
109b	Beyânî ¹⁰⁸	Vişâlün lezzetin cânâ ebed mehcür olandan şor Fırâkuñ zahmetin gel vişâlde mesrûr olandan şor	Beyânî şevket-i şâhî nedür bilmek dilerseñ ger Süleymân-ı zamânun iştîşâmın mür olandan şor	Gazel/5	mefâ' ilün/mefâ' ilün/ mefâ' ilün/mefâ' ilün	
110a	Vahdetî ¹⁰⁹	Cümle ' âlem yâre mâ' il bilmezem dilber mi yok Yoħsa ol meh-pâreye beñzer bir perî peyker mi yok	Çaldı hâlî Vahdetî dâru ' ş-şifâ ' uşşâkdan Bir peri-şüret güzel divâne-meşreb mi yok	Gazel/5	fâ' ilâtûn/fâ' ilâtûn/ fâ' ilâtûn/fâ' ilün	
110a	' Ulvî ¹¹⁰	Bir güzel gördüm ki kimse öyle dilber görmemiş Bir hilâl-ebriñ vâ' âlemde gözler görmemiş	Çeşm-i ' Ulvî eylemiş mir'ât-ı gerdüna nazar Ey yüzi şems-i münnevver saña beñzer görmemiş	Gazel/5	fâ' ilâtûn/fâ' ilâtûn/ fâ' ilâtûn/fâ' ilün	Bu şiir harekeli yazılmıştır.
110b	Sa' dî ¹¹¹	Cân bülbülünün gönlü yine bir güle düşdü Uşşâk-ı cihân arasına gûlgüle düşdü	Sevdâ-yı sır-ı zülfünle Sa' dî-i miskin Rüsvâ-yı cihân oldu dilden dile düşdü	Gazel/5	mef' ülü/mefâ' ilü/ mefâ' ilü/fe' ilün	

⁹³ Ahmedî mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir.

⁹⁴ TD'de 44. gazeldir.

⁹⁵ hâme, câme şeklinde nağam, ne' am şeklinde yazılmıştır. Mürettibin benzer hataları çok fazladır.

⁹⁶ Necîb mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir.

⁹⁷ ZA'da 183. gazeldir.

⁹⁸ SK'de 475. gazeldir.

⁹⁹ SK'de 194. gazeldir.

¹⁰⁰ HD'de 36. gazeldir.

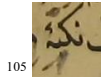
¹⁰¹ SK'de 525. gazeldir.

¹⁰² Şiirde mahlas kullanılmamıştır ve şiirin hangi Riyâzî'ye ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁰³

¹⁰⁴ Dervîş mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁰⁵

¹⁰⁶ Faşıhî mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁰⁷ MND'de 2658 ile 2662. beyitler arasındır. Mesnevinin içinde Mecnûn dilinden söylenen gazeldir.

¹⁰⁸ Beyânî mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁰⁹ Vahdetî mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir.

¹¹⁰ Ulvî mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir.

¹¹¹ Sa' dî mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir.

110b	Bâkî ¹¹²	Reftâre gelüp nâz-ile mestâne şalındı Âyâ ne belâdur ki yine cânâne şalındı	Bâkî göre kim n'olsa gerek dest-i kazâdan Şeh-bâz-ı dil ol kebk-i hırâmâne şalındı	Gazel/7	mef'ûlû/mefâ'îlû mefâ'îlû/fe'ûlûn	
111a	Şabrî ¹¹³ (Mehmed Şerif)	Ne bezmün şem'isin pervâne-i bî-tâkatün kimdür Ne burcın mâhısün pertev-perest-i tal'atun kimdür	Mağâmuñ bilsek chl-i şevkden kim tutdı Şabrînün ‘ Aceb şimdi terennüm-rîz-i bezm-i midhatün kimdür	Gazel/5	mefâ'îlûn/mefâ'îlûn/ mefâ'îlûn/mefâ'îlûn	
111a	Hevâyî ¹¹⁴	Ne semtîn Türküsün lehce-şinâs-ı gılzetün kimdür Ne dîhün ehlişün hem-şehr-i-i bed- tîynetün kimdür	Yerin kim tutdı bilseydün ozanlarda Hevâ[yî]nün Nedim-i jâj-hây-i halı-ı bezm-i nekbetün kimdür	Gazel/5	mefâ'îlûn/mefâ'îlûn/ mefâ'îlûn/mefâ'îlûn	Naẓîre-i Hevâyî
111b- 116b	Rûhî Bağdâdî ¹¹⁵	Şanmañ bizi kim şîre-i engür ile mestüz Biz ehl-i harâbâtırlar mest-i elestüz	Hâlâ ki bir üftâde-i hûbân-ı Dımışk'uz Ser-ğalka-i rindân-ı melâmet-keş-i ‘aşkuz	Terkib- Bend/17	mef'ûlû/mefâ'îlû/ mefâ'îlû/fe'ûlûn	Tercî'-i Rûhî Bağdâdî Kaşîde
116b	Yahyâ ¹¹⁶ (Şeyhülislâ m) 17.yy	Mümkin mi ide ‘aşıkı mañbûbî ferâmüş Hiç ola mı Yûsuf ide mi Ya‘kûbî ferâmüş	Yâdındadır ol gonca-femün sözleri Yahyâ Tab' ehli ider mi suhan-ı çubî ferâmüş	Gazel/5	mef'ûlû/mefâ'îlû/ mefâ'îlû/fe'ûlûn	
117a	?	Geldi zamân-ı ma' delet-ikbâl-i kevn ola mezîd Gösterdi rüy-ı mekremet dünyâya eltâf-ı Hamîd	İlhâm ile târîh içün zihn [ü] kalem yazmışdı çün Sultân-ı dehr oldu bugün itdi cülûs ‘ Abdülhamîd سلطان دهر اولدی بوگون ایتدی جلوس عبدالحمید 1187/1773-1774	Kaside/11	müstef' ilün/ müstef' ilün/ müstef' ilün/ müstef' ilün	Târîh-i Berây-ı Sultân ‘ Abdülhamîd Hân ¹¹⁷
117b	Selîm Tâhâ ¹¹⁸	Cânâ bahâr irişdi gel seyr-i gülsitâne Gösterdi ‘aks-i rüyün âyine-i zemâne	Ol yâre derd-i ‘aşkıñ şerh eylemek dilerdim Ammâ Selîmî hergiz mümkin degil beyâne	Gazel/5	mef'ûlû/fâ'îlâtün/ mef'ûlû/fâ'îlâtün	
117b	Bâkî ¹¹⁹	Açdı gülün niğâbın bād irdi gülistâne Gösterdi rüy-ı bahtı âyine-i zamâne	Mektûbın elde tutmuş zanbağ reh-i çemende ‘ Arz ide tâ ki hâlin sultân-ı kâmrâne	Gazel/5	mef'ûlû/fâ'îlâtün/ mef'ûlû/fâ'îlâtün	Naẓîre-i Bâkî

¹¹² SK'de 510. gazeldir.¹¹³ MKÇ'de 70. gazeldir.¹¹⁴ ZVÇ'de 44. gazeldir.¹¹⁵ CA'da 185-197. sayfalar arasındadır. Bağdatlı Rûhî'nin meşhur terki-bendidir fakat şiirin başına hem terci-bend hem kaside yazılmıştır.¹¹⁶ HK'de 157. gazeldir.¹¹⁷ I. Abdülhamid 8 Zilkade 1187 / 21 Ocak 1774 tarihinde tahta çıkmış ve ölümüne kadar hüküm sürmüştür.¹¹⁸ Başlığın yanında kurşun kalemle sonradan yazıldığı anlaşılan “şânîdür” notu bulunmaktadır. Buradan hareketle şiirin II. Selim'e ait olabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda Köksal'ın, *Yavuz Sultan Selim'in Türkçe Şiirleri* başlıklı makalesi (2019: 267-326) incelenmiş fakat bu şiire rastlanmamıştır.¹¹⁹ SK'de 470. gazeldir ve 7 beyittir. Mecmuaya sadece ilk 5 beyit alındığı için mahlas beyit bulunmamaktadır.